

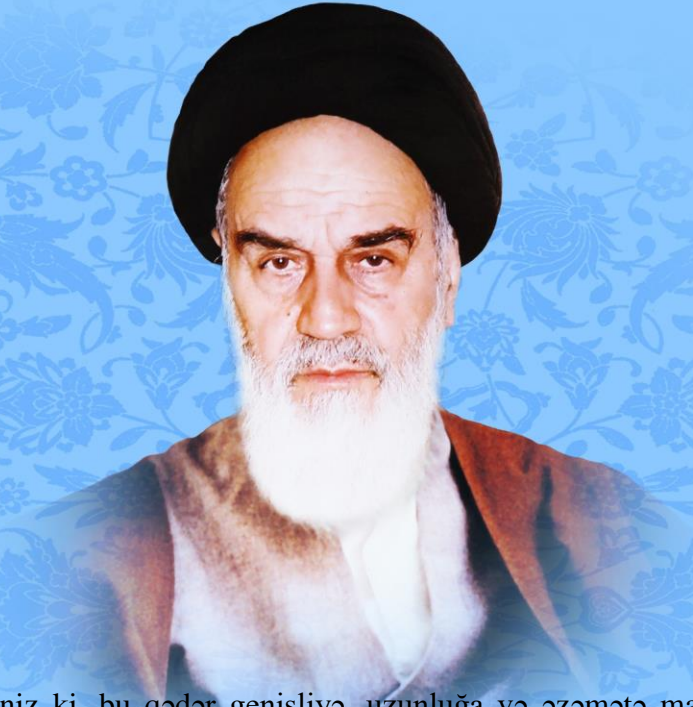
Ön söz

İslam inqilabından sonrakı dörd onillik dövrü İran cəmiyyətin siyasi və sosial həyatı üçün çox dəyərli təcrübələr qazandırdı. Ölkənin bu dövrdə qazandığı mühüm nailiyyətlərdən biri də, başqa ölkələrə etibar etmədən və eyni zamanda müxtəlif sahələrdə inkişafa doğru irəliləmək prinsiplərinə əsaslanaraq, müstəqillik təməllərinin möhkəmləndirilməsidir. Bu baxımdan, İran İslam Respublikası uca Allahın inayəti, rəhbərin bütün güc və potensialları səfərbər etməsi və öz zəhmətkeş övladlarının səyləri sayəsində siyasi, iqtisadi, hərbi, təhlükəsizlik və digər sahələrdə böyük uğurlar qazana bildi.

Bu gün İran İslam Respublikası, bütün düşmənçiliklərə, geniş yayılmış qərəzli və namərdcəsinə təbliğatlara baxmayaraq, regionda və bəlkə də dünyada ilhamverici bir nümunəyə çevrilə bilmişdir. Bu yanaşmanın zirvəsi isə zalım ABŞ rejiminin maksimum təzyiq siyasətinə qarşı ağıllı bir müqavimət idi. Bunun ən gözə çarpan nümunələrindən biri isə, korona virusunun yayılması vəziyyətin idarə edilməsi, eyni zamanda bütün sanksiya və təzyiqlərə rəğmən bu sahədəki bir neçə lider ölkə ilə birlikdə bu xəstəliyə qarşı peyvəndin istehsalıdır ki, bu da İran milləti üçün qürurverici bir nailiyyətdir.

İrənin regional siyasətindəki dəyişik məqamlarından biri də Qafqaz bölgəsindəki dəyişikliklər və Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı müharibə idi. İrənin işğala qarşı prinsipial və möhkəm siyasətinə əsasən, Azərbaycan Respublikasının ərazilərinin azad edilməsinə və regional qarşılıqlı münasibətlərdə yeni bir fəslin açılmasına səbəb oldu. Bu dəyişikliklər İrən, Türkiyə, Rusiya və digər region ölkələrinin əməkdaşlığı ilə davam edir ki, gələcəkdə regionda geniş bir əməkdaşlıq qurulacağını, nəticədə isə ölkələrin ortaq mənafeələrə əsaslanan dostluq və yaxınlaşma müşahidə edəcəyik.

Seyid Əhməd Hüseyni - İran İslam Respublikasının Naxçıvandakı Baş Konsulu

Bilirsiniz ki, bu qədər genişliyə, uzunluğa və əzəmətə malik olan bir ölkədə hər şeyi məhv etdilər. İslahat adı ilə əkinçiliyi məhv etdilər. Bizim fabriklərimizi özlərindən asılı hala saldılar. Bütün şənimiz, mədəniyyətimiz, iqtisadiyyatımız, ordumuz, hamısı asılı vəziyyətdə idi. Siz indi görülən bu qədər işlərə heyrət edirsiniz. Dövlətin və bütün idarəetmə orqanlarının köməkçisi olan bu millətin bu günə qədər görmüş olduğu işlər bir möcüzədir. ¹dünyanın bir hissəsi olan bu qədər təbliğat fəaliyyətini nə dərəcədə yerinə yetirdi və təəssüf ki, vaxtımız azdır. Dünya təbliğatın çiynlərindədir və təəssüf ki, bu qısa müddətdə biz bu işi dərhal başlaya bilmədik. Bu inqilabı burada faydalı edərək, xaricə ixrac edə biləcək ən yüksək şey düzgün təbliğdir. Mövcud şeyləri böyütməyə ehtiyac yoxdur. Biz elə işlə məşğuluq ki, onun mübaligəyə ehtiyacı yoxdur.²

1. İmam Xomeyninin bəyanatı -16 fevral, 1981-ci il

2 .İslami Təbliğat Koordinasiya Şurası ilə görüşdə İmam Xomeyninin bəyanatı- 5 fevral, 1981-ci il

Birinci il, bəlkə ölkənin müxtəlif sahələrində, infrastruktur sahəsində, insan potensialı sahəsindəki uğurlarının tam siyahısı ola bilər. Müxtəlif sahələrdə dedim. Çünki bəziləri bunu etiraf etmək üçün hazır deyil. Hətta bəzi məmurların özləri də inqilabın nəyə nail olduğunu dərk etmirlər.¹ Belə misallar çoxdur və uzun bir siyahısı mövcuddur. Dediym kimi təbliğatımız zəifdir. Səlahiyyətli şəxslərə, yalnız şifahi hesabatlarla deyil, həm praktiki və həm də bədii şəkildə ölkənin tərəqqisi barədə dəqiq hesabatlar təqdim etmələrini məsləhət görürəm. Şübhəli və xəbərsiz olan bəzi insanlar da bunu özləri öyrənəcəklər. Əlbətdə ki, bəziləri də bunlardan xəbərsiz deyillər. lakin qəsdən zərər verirlər. Başqa yerlərin insanları da, inqilabın nələrə qadir olduğunu başa düşsünlər.²

1. İmam Xameneinin bəyanatı – 12 iyun, 2018 – ci il

2. İmam Xameneinin bəyanatı – 8 fevral, 2018 – ci il

Kitabın adı: İran İslam İnkılabının Nailiyyətləri

Müəllif: İslam Döyüşçüləri Heyətinin Mədəniyyət Departamenti

Çap: 2018

E_BOOK

Azad İslam Universiteti ilə birlikdə hazırlanıb

Bədii rəhbər, qrafika dizayneri: Omid Behzadi

Mündəricat

Ön söz.....	1
Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?.....	3
İnqilabın nailiyyətləri: İqtisadi inkişafdan hərbi irəliləyişlərə.....	16
İnqilabdan əvvəl İranın siyasi vəziyyəti.....	19
İslam İnqilabından əvvəl İranın sosial vəziyyəti.....	20
İslam İnqilabından əvvəlki iqtisadi vəziyyət.....	20
İslam İnqilabından əvvəlki mədəni vəziyyət.....	22
İslam İnqilabından əvvəlki xarici və müdafiə siyasəti.....	22
Sosial, mədəni və mənəvi nailiyyətlər.....	26

Elm və təhsil sahələrində nailiyyətlər.....	33
Şəhər və kəndlərdə infrastruktur xidmətləri sahəsində nailiyyətlər.....	34
Sənaye və nüvə sahəsində nailiyyətlər.....	36
İslam İnqilabının 40 ildə müxtəlif sahələrdə əldə etdiyi bəzi uğurlar.....	39
Elm və texnologiya.....	59
İqtisadi və sosial inkişaf göstəriciləri.....	64
İnkişafın artışı üçün infrastruktur yaradılması.....	67
Hərbi və müdafiə nailiyyətləri.....	70
Kənd təsərrüfatı nailiyyətləri.....	74
İslam Respublikasının nailiyyətləri.....	80

Müqəddimə

İslam İnkılabı, İran, region, İslam dünyası və qeyri-İslam dünyasında böyük və əsaslı dəyişikliklərin başlanğıcı hesab edilməlidir. İslam İnkılabının Ali Rəhbəri İmam Xomeyni, İslam İnkılabını "əsrin möcüzəsi" və "ışığın partlaması" adlandırdı. Bu sözlər İslam İnkılabının əzəmətini təsvir etmək üçün kifayətdir. "Fəcr on günlüyü, İslam İnkılabının qələbəsi il dönümünün gəlişi, İslam İnkılabının müxtəlif sahələrdə qazandığı uğurları yenidən gözdən keçirmək üçün əla bir fürsətdir. İslam İnkılabının qələbəsi zamanından nə qədər uzaqlaşsanız, İslam İnkılabının nailiyyətləri mövzusuna toxunmaq və İslam Respublikasının qazandığı uğurları və tərəqqini izah etmək bir o qədər vacibdir. İnkılab və İslam Respublikasına qarşı yumşaq müharibədə düşmənlərin strateji hədəflərindən biri də cəmiyyətdə və xüsusən də gənc nəsildə gələcəyə doğru ümitsizlik yaratmaq, şantaj, problemləri böyütmək, İslam İnkılabının qazandığı nailiyyətləri sual altında qoymaqla, inkılab və dini sistemin faydasız olduğunu göstərməkdir. Düşmənlər, medianın gücü ilə İslam İnkılabı həqiqətlərinin və İslam Respublikasının qazandıqları uğurların anlaşılmasının qarşısını almağa və inkılabın və İslam Respublikası sisteminin bir növ xalq dəstəyini pozmağa çalışırlar. Belə bir şəraitdə, inkılabın və İslam Respublikasının qazandıqları nailiyyətləri kimi izah etməyin vacibliyi bir vəzifə olaraq ortaya çıxır. Bu yazıda, İslam İnkılabının ən mühüm nailiyyətlərini və İslam Respublikasının tərəqqisini nəzərdən keçirərək bu vəzifəni yerinə yetirməyə cəhd edilir.

Əbülfəzl Rəbii – İran İslam Respublikasının Naxçıvandakı

Baş Konsulluğunun mədəniyyət attaşesi

**İran İslam
İnqilabının
Nailiyyətləri**

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Dünyada biodizel texnologiyasına sahib olan ikinci ölkədir

Dünyada QİÇS-lə mübarizədə bitki mənşəli dərman istehsal edən ilk ölkədir

Dünyada 20 uran% istehsal edən səkkizinci ölkədir

Elmin inkişafı bütün dünyadakında 11 dəfə daha sürətlidir

Dünyadakı destroyer istehsal edən 8 ölkədən biridir

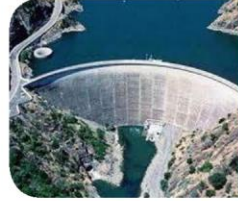
851 km sürətə malik radaragörünməyən uçan qayıqların istehsalçısıdır

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Kiber sahəsində
dünyanın ən güclü beş
ordusundan biridir

Dünyanın ən hündür
beton bəndinin
inşaatçısıdır

Dünyadakı tək göz
implantları
istehsalçısıdır

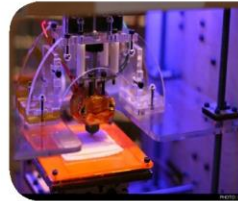
MS-nin dünyada
üçüncü ən böyük
istehsalçısıdır

Asiyada 2000 mm çuqun
borular istehsal edən
yeganə ölkədir

Yaxın Şərqdə növbəti
mikroskopik printerin
yeganə istehsalçısıdır

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Tək mərhələli nəfəs borusu və süni biopsiyanı birləşdirən dünyada ilk ölkədir

Torpaq sahəsinə suvarma sahəsində dünyada beşinci ölkədir

Dünyada sinir protezi edən ilk ölkədir

Dünyadakı üçüncü ən böyük enerji ötürücü qüllə istehsalçısıdır

Dünyadakı süd dişlərindən kök hüceyrələrin üçüncü ən böyük çıxarıcısıdır

Dünyanın üçüncü ölkəsi günəş elektrik stansiyaları qurma texnologiyasına sahibdir

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Orta Şərqdə ən böyük
gəmi təmir və tikinti
tərsənəsinə sahibdir

dünyada dördüncü
biyoetanol
istehsalçısıdır

Dünyadakı radardan
yayınan qanadlı raket
texnologiyası ilə təchiz
olunmuş ölkələrdən
biridir

Revmatizmin
müalicəsi üçün bitki
dərmanı istehsal edən
ilk ölkədir

Radardan yayınan pilotsuz
uçuş aparatlarının dünyada
ikinci ən böyük
istehsalçısıdır

Dünyanın ilk rəsədxana
teleskop
komponentlərinin
istehsalçısıdır

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Yaxın Şərqdə tank istehsal edən yeganə ölkədir

Dünyada astronavt paltarı istehsal edən ölkələrdən biri

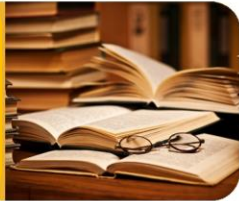
Dünyadakı ən sürətli torpidoların istehsalçısı

Yaxın Şərqdə təyyarə starterləri istehsal edən ilk ölkədir

2010-cu ildə nəşr olunan kitab sayına görə dünyanın 9-cu ölkəsidir

Dünyadakı canlıları kosmosa göndərməyə qadir olan ölkələrdən biridir

راشتابکار اعظم
رئیس‌جمهور ایران
2010

امیرالعلمائے
رئیس‌جمهور ایران
تسلیم

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Dünyada diabetik ayaq xoraları üçün bitki mənşəli dərman istehsalçısıdır

Dünyanın tam bir kosmik dövrə malik doqquzuncu ölkəsidir

Dünyadakı turbin istehsal edən ölkələrdən biridir

Dünyada oksid uranyum istehsalında özünü təmin edən ölkələrdən biridir

Dünyada laxtalanma dərmanlarının istehsalına görə beşinci yerdədir

Dünyadakı qazı benzinə çevirmə biliklərinə sahib üçüncü ölkədir

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Dünyadakı ikinci ən güclü ürək qapağı istehsal edən ölkəsidir

Dünyanın göz tanıma texnologiyasına malik ikinci ölkəsidir

Dünyada eşitmə xəstəlikləri müalicəsi üçün ən son texnologiyaya sahib olan dördüncü ölkədir

Dünyada neft və qaz qazma qurğuları istehsal edən ölkələrdən biridir

Dünyada ağıllı robotlar istehsal edən ölkələrdən biridir

Dünya olimpiadalarında dünyanın ilk beş ölkəsindən biridir

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Dünyada nanotexnologiyalar sahəsində birinci yeri tutur

Sümük iliği nəqli ilə talassemianın müalicəsində dünyada ikinci ölkədir

Dünyada ikinci ən böyük nano dərman istehsalçısıdır

Dünyada görünməyən kartriclərin ikinci ən böyük istehsalçısıdır

Biyotexnoloji dərman istehsalında dünyada dördüncü yerdədir

Asiya və Okeaniyada ilk təmiz sprey istehsalçısıdır

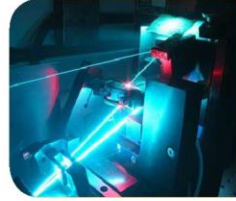

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

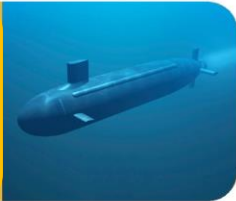
Dünyada qırıcı təyyarələr istehsal edən ölkələrdən biridir

Lazer texnologiyasında dünyasında onuncu ölkəsidir

Dünyada altıncı ən böyük sualtı gəmi istehsalçısıdır

Dünyadakı korluq genini kəşf edən ölkələrdən biridir

Dünyanın aparıcı maşınların istehsalçılarından biridir

Orta Şərqdəki nüvə tədqiqatlarında birinci yeri tutur

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Savadsızlıqla mübarizədə dünyanın ən uğurlu ölkələrindən biridir

Dünyada xərcəngə qarşı iynənin ikinci ən böyük istehsalçısıdır

Gen mühəndisliyində dünyanın öncül ölkəsidir

Dünyanın qırıcı təyyarələri laboratoriyası ilə təchiz edilmiş ölkədir

Dünyadakı cinsiyyət kök hüceyrələrinin birləşməsində və saxlanması ən uğurlu 10 ölkədən biridir

Dünyanın dördüncü ən güclü raket ölkəsidir

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Nanotexnologiya bilikləri sahəsində bölgədə birinci, dünyada isə səkkizinci yeri tutur

Dünyada narkotiklərlə mübarizə sahəsində, onun aşkarlanması və məhv edilməsində ən uğurlu ölkələrdən biridir

Dünyada sonsuzluq xəstəliyinin müalicəsində üçüncü yerdədir

Dünyada radiofarmasötiklərin istehsal edə biləcək ölkələrdən biridir

Elmi yarışlarda dünyanın ilk beş ölkəsi sırasındadır

Dünyadakı ən uğurlu ağciyər transplantasiyası edən ölkələrdən biridir

Bilirsinizmi İran İslam Respublikası?

Türbin istehsalında ilk
10 ölkədən biridir

Köməksizlərə və
əlillərə kömək
sahəsində dünyanın ilk
on ölkəsidir

Elektrik ixracatı
baxımından dünyanın
22-ci ölkəsidir

Okean gəmiləri
istehsal edən
ölkələrdən biridir

Kənd təsərrüfatı
maşınları baxımından
dünyada 22-ci ölkə

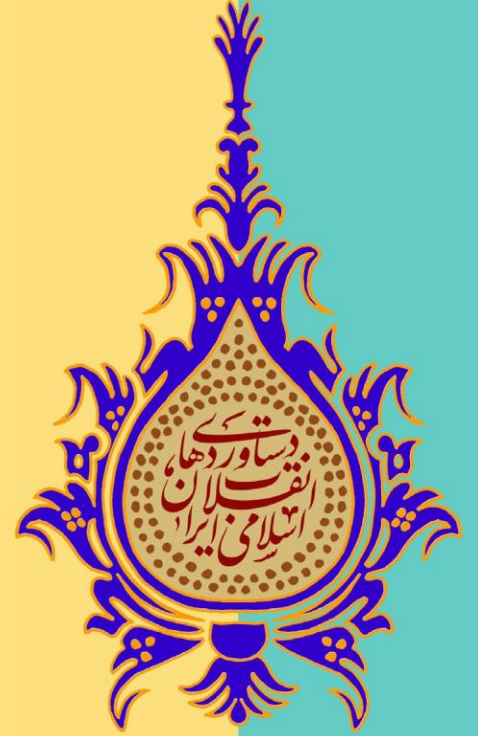
1979-cu ildən 2016-cı
ilədək ömür
uzunluğuna görə
dünyada onuncu ölkə

Bu yol hələ də davam edir...

**İran İslam
İnqilabının
Nailiyyətləri**

İnqilabın nailiyyətləri: İqtisadi inkişafdən hərbi irəliləyişlərə

İran İslam İnqilabı İranda, regionda, dünyada və qeyri İslam dünyasındakı böyük və əsaslı dəyişikliklərin başlanğıcı hesab edilməlidir. İslam İnqilabının böyük lideri İmam Xomeyni İslam İnqilabını "Əsrin möcüzəsi" və "Nurun partlayışı" kimi adlandırmışdır. Bu sözlər İslam İnqilabının əzəmətini və qüdrətini vəsf etmək üçün kifayətdir. "Fəcr on günlüyü" və İslam İnqilabının qələbəsi ildönümünün gəlişi, İslam İnqilabının müxtəlif sahələrdə qazandığı uğurları yenidən xatırlatmaq üçün əla bir fürsətdir. İslam İnqilabının qələbəsindən hər nə qədər çox zaman keçmiş olsa, onun nailiyyətləri, İslam Respublikasının uğurları və tərəqqisini izah etməyin əhəmiyyəti də bir o qədər artır. İnqilaba və İslam Respublikasına qarşı yumşaq müharibə aparan düşmənlərin strateji hədəflərindən sırasında cəmiyyətdə və xüsusən də gənc nəsildə gələcəyə ümitsizlik yaratmaq, kiçik problemləri böyütmək, İnqilabın uğurlarını şübhə altına salmaq və dini sistemin səmərəsiz olduğunu göstərməyə çalışmaqdan ibarətdir. Düşmənlər, öz medialarının gücü sayəsində İran gəncliyinin İslam İnqilabının qazandıqları uğurları dərk etmələrini əngəlləməyə, onlarda təsəvvür yaratmaqla vasitəsilə İslam Respublikası İnqilabını və sistemini dəstəkləyən xalqa xələl gətirməyə çalışırlar. Belə bir şəraitdə İslam İnqilabı və İslam Respublikasının qazandıqları uğurları izah etməyin vacibliyi bir vəzifə olaraq aydın olur.

Bu yazıda İslam İnkılabı və İslam Respublikasının ən əhəmiyyətli nailiyyətlərini nəzərdən keçirməyə çalışılmışdır.

İslam İnkılabı həqiqətlərini və İslam Respublikasının dəyərli uğurlarını anlamaq üçün, diktatura dövründə İrandakı siyasi, sosial, iqtisadi və mədəni vəziyyətə baxımdan diqqət yetirmək lazımdır. İslam İnkılabından əvvəlki dövrdə İranın daxili və xarici siyasətinə nəzər yetirilmədən, bu böyük inqilabın qazandığı uğurların əhəmiyyəti və böyüklüyü, həmçinin İslam İnkılabından sonrakı dövrdə İslam Respublikasının qazandığı dəyərli nailiyyətləri başa düşmək olmaz. Bu səbəbdən də, diktatura rejimi dövründə İrandakı vəziyyət qısaca araşdırılmalıdır.

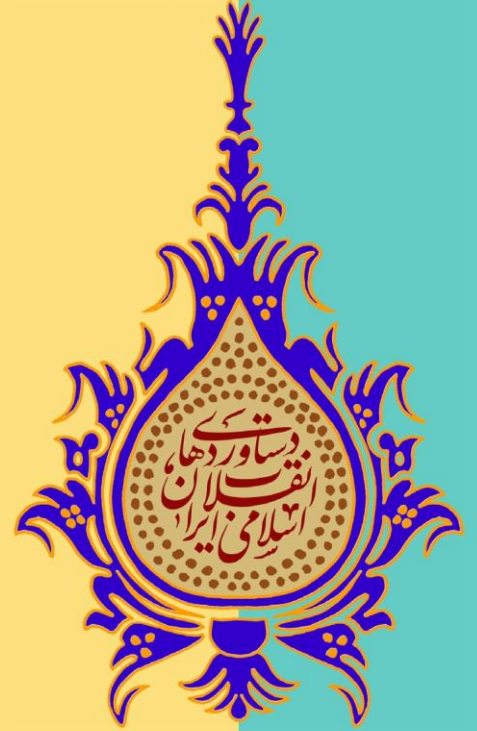
دستاوردہا
انقلابی ایران
اسلامی

İnqilabdan əvvəl İranın siyasi vəziyyəti

İslam İnqilabından əvvəlki dövrdə İranın siyasi rejimi, monarxiya və şahlıq formasında qalmaqda idi və İran xalqının monarxiyanın gücündə heç bir rolu yox idi. Şahlıq monarxiya rejimində şah hər cür səlahiyyətə sahib olan tam ixtiyarlı şəxsdir və onun bütün əmrləri Allahın əmri olaraq qəbul edilirdi. Məhəmməd Rza Pəhləvi də xaricilərin rəyi ilə hakimiyyətə gəldi və atası kimi bir çox diktatorluq xüsusiyyətlərinə sahib idi. Rza Şahın Britaniyaya nə qədər bağlı olduğunu anlamaq üçün Çörçil və Ruzveltin Tehran konfransında onun haqqında etiraflarını bilmək bəs edir: "Onu hakimiyyətə biz gətirdik və hakimiyyətdən də biz özümüz kənarlaşdırdıq." (Hüseyn Fərdust, Pəhləvilərin zühuru və süqutu, I cild, s. 82)

Şah Məhəmməd Rza Pəhləvi də xaricilər tərəfindən hakimiyyətə gətirilmişdi və özünü onlara borclu hesab edirdi. Newyork Time qəzeti yazırdı: "Çevrilişdən sonra, Məhəmməd Rza Pəhləvi ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin rəisi Kermit Ruzveltə demişdir: "Mən öz taxt-tacımı Allaha, ölkəmin xalqına, orduma və sizə borcluyam." (Gazyurovski, ABŞ Xarici Siyasəti və Şah, s. 28)

İslam İnkilabından əvvəl İranın sosial vəziyyəti

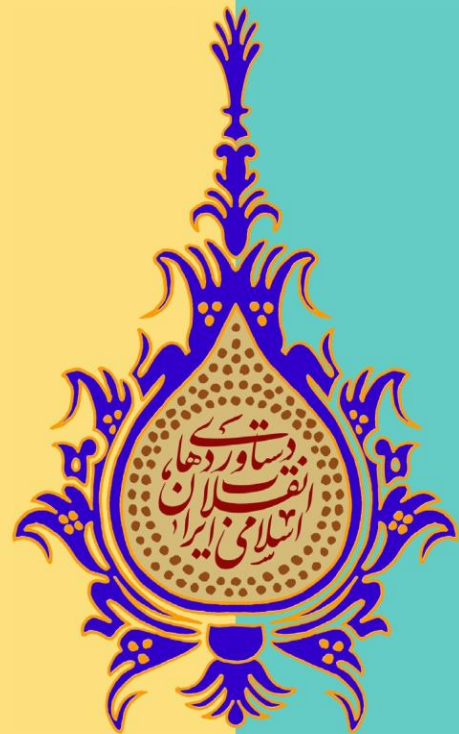
1911 – ci ildə, yəni Məşrutə (konstitusiyaya) hərəkatının başlandığı ilin əvvəllərində İranın bütün ölkə əhalisinin sayı 10 milyon nəfər idi və əhalinin çox hissəsi İranın ölkənin kəndlərində yaşayırdı. Yoxsulluq və məhrumiyyət kəndlilərin şəhərlərə köç etməsinə səbəb oldu. Kəndlilərin yaşayış şəraiti şəhərlilərlə müqayisədə çox əlverişsiz idi. İmkanların azlığı, səhiyyə və tibbi xidmət çatışmazlığı, bir çox kəndlilər üçün uyğun bir yol, elektrik enerjisi və s. olmaması kəndlilərin üzləşdikləri bir çox problemin az bir qismi idi. Təbii ki, bu vəziyyət körpələrin, xüsusilə də azyaşlı uşaqların ölüm hallarının artması ilə nəticələnirdi.

İslam İnkilabından əvvəlki iqtisadi vəziyyət

İranın İslam İnkilabından əvvəlki iqtisadi vəziyyətinə nəzər salsaq bunu görmək olar. Pəhləvi rejiminin neftdən dollar gəlirləri əldə etməsi, həmçinin xaricdən ölkəyə idxal edilən bəzəkli və təmtəraqlı məhsullar ölkədə yaşayan və xarici ölkələrdən asılı olan imkanlı əhalinin, o cümlədən də şəhərdə yaşayan təbəqənin vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırmış olsa da, əslində bu sahədə icra edilən iqtisadi proqramlar və layihələr sadə xalqın, xüsusən də kəndlərdə yaşayan əhalinin böyük bir hissəsinin gəlirlərinin daha da azalmasına səbəb olmuşdur

Bu dövrdə əhalinin və iqtisadi vəziyyəti daha da pisləşmiş və ölkə iqtisadiyyatı çox ciddi şəkildə tənəzzülə uğradı. O dövrdə ölkə iqtisadiyyatı pisləşirdi və mənfi idi. Əslində isə Pəhləvi rejiminin son dövrlərində İran iqtisadiyyatı tamamilə xarici ölkələrdən asılı vəziyyətdə idi. Şah rejimi ömrünün son illərində gündəlik altı milyon barel neft ixrac edərək, bir çox sahələrdə xalqa ehtiyac olan malları ölkəyə idxal etməkdə idi. Ölkə iqtisadiyyatının məhv olması ilə yanaşı, gündəlik istifadə edilən məhsullarda da İran xaricdən asılı vəziyyətə düşmüşdü.

İslam İnkılabından əvvəlki mədəni vəziyyət

İslami və milli mədəniyyətlə mübarizə Pəhləvi rejiminin mədəni fəaliyyətinin xüsusiyyətləridir. Bir tərəfdən İslama zidd siyasətlərin icrası, digər tərəfdən də qərb mədəniyyətinin təbliği və yayılması rejimin mədəniyyət qurumlarının əsas siyasətləri sırasında idi. Radio və televiziya, teatr və kino, mətbuat və kitabçılıq, universitetlər və ali təhsil mərkəzlərinin hamısı qərb mədəniyyətini yaymaqla, iranlıların milli və İslami yaşayış formasını dəyişib, onu yüngül həyat tərzinə çevirmək üçün fəaliyyət göstərirdilər. Pəhləvi sarayı və ailəsinin özü də İranda əxlaqsız qərb mədəniyyətinin təbliğ edilməsinə öncülük edirdilər. Xalq arasında korrupsiya və əxlaqsızlıq mərkəzləri qurulmuşdu. Bu mərkəzlərin pərdə arxasında olanlar isə Pəhləvi xanədanlığına bağlı olan şəxslər və həmin ailə idi.

İslam İnkılabından əvvəlki xarici və müdafiə siyasəti

İslam İnkılabından əvvəl İranın müstəqil xarici və müdafiə siyasətinə malik deyildi və tabe bir ölkə olaraq ABŞ mərkəzli qərb blokunda beynəlxalq münasibətlərin ikiqütblü sistemində fəaliyyət göstərirdi. İran ordusu, Amerikalıların İran üçün iki sütunlu siyasət əsasında "Fars körfəzi bölgəsinin jandarması" olaraq təyin etdikləri rola görə ABŞ-ın nəzarəti altındaydı. Ordunun əsas bölmələrində minlərlə amerikalı hərbi müşavir var idi. Şah, əslində, İranlıların müstəqilliyinə və milli suverenliyinə inanmırdı və hakimiyyətdə davamlı olaraq qalması yolunu özünün ABŞ-dan asılı olan quruplarla əməkdaşlığında görürdü.

**İran İslam
İnqilabının
Nailiyyətləri**

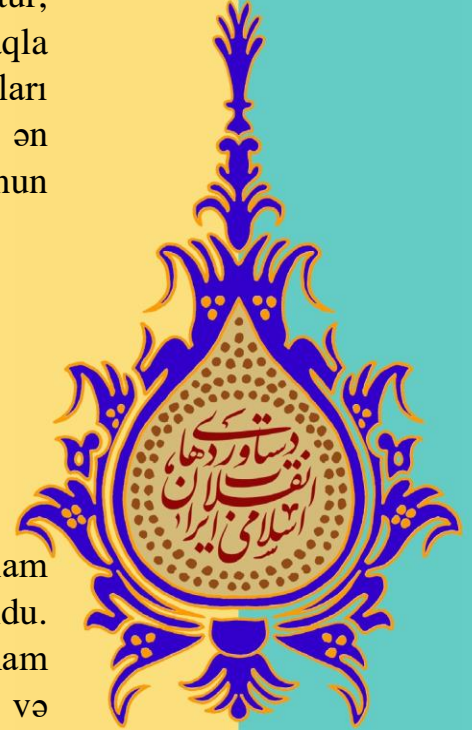
İslam İnkılabının Nailiyyətləri

Keçən il İslam İnkılabının qazandığı nailiyyətləri inkılabının siyasi, mədəni, iqtisadi, elmi, təhsil, infrastruktur, sənaye, hərbi, müdafiə və kənd təsərrüfatı sahələri olmaqla səkkiz kateqoriyada əldə olunan nəticələr və qazandıqları uğurlar nəticəsində araşdırıla bilər. Əlbətdə ki, bu icmalda ən vacib nailiyyətlərdən bəhs edildiyi açıq-aşkar görünür və onun bütün təfərrüatlarını qeyd etmək mümkün deyil.

A) Daxili və xarici siyasət sahələrində nailiyyətlər

- İstibdad rejiminin devrilməsi;
- Velayət-e-Faqihə əsaslanan İslami hökumət
- Xalqın məlumatlılığı və siyasi qatılımasının artması

- Xain xadimlərin müəyyən edilməsi İran İslam İnkılabının qələbəsindən sonra eniş-yoxuşa səbəb oldu. Əziz İran xalqı, inkılabın böyük lideri və İmam Xameneinin qələbəsi ilə hansı siyasi şəxsiyyət və cərəyanların inkılabına və xalqa sadıq qalaraq, onlara xidmət yolunu seçdiyinə və hansının da bu xalqa və inkılabına xəyanət yolunu tutaraq, fitnə və fəsada meyl etdiyinin şahidi oldular. dəstələrin və imkanlı qulluqçuların xəyanəti kimi eniş-yoxuş siyasi şəxsiyyətləri və xainlərin İran xalqına fitnə illərini üzə çıxardı. Həmçinin, 1999 və 2009 – cu illərdə çıxarılan fitnələr, baş verən münafiq terrorları, qruplaşmaların xəyanətləri, xadimlər və xainlərin şəxsiyyətini İran xalqına aydın şəkildə nümayiş etdirdi.

Müstəqillik və siyasi azadlığa nail olmaq daxili siyasət sahəsində inqilabın ən mühüm nailiyyətlərindən biridir.

Əsas prinsipi: Nə şərq, nə də qərb - İslam Respublikası

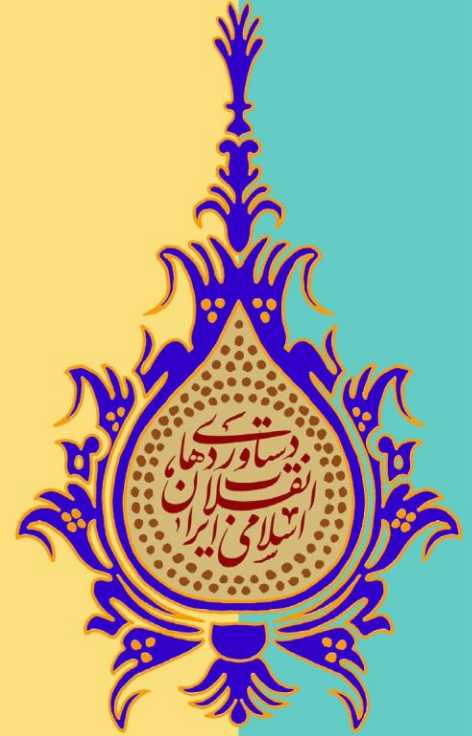
- Beynəlxalq siyasi nəzəriyyələrə ciddi təsir
- Dünya və bölgədəki strateji məsələlərinə təsir;

- İslam dünyasındakı və hətta İslam sərhədlərinin xaricindəki azadlıq hərəkatlarına ciddi reaksiya

- Mübarizə ruhunu yaratmaq və gücləndirmək

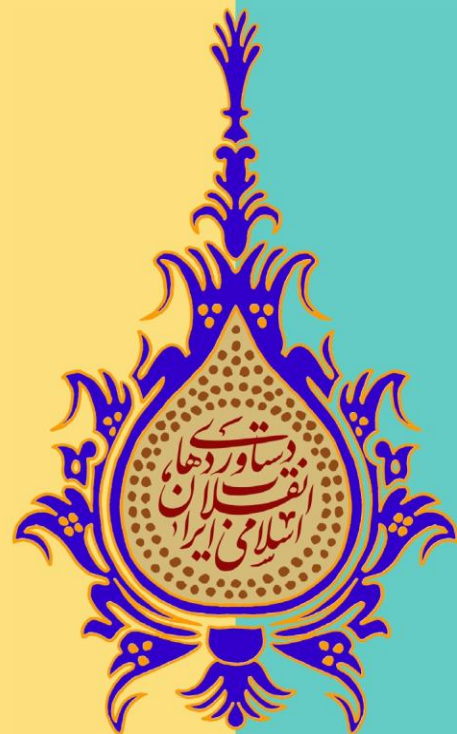
Amerika ilə mübarizə aparmaq üçün millətləri dəstəkləmək

- Təmiz İslamın bir mükəmməllik məktəbi kimi tanınması, İranın nüfuzlu regional və transregional gücə çevrilməsi İran İslam İnqilabının xarici siyasət sahəsindəki ən əhəmiyyətli obyektiv nailiyyətlərindən biridir.

Sosial, mədəni və mənəvi nailiyyətlər

Ölkədəki maarifləndirmə və mənəviyyatın təbliğinin inkişafı İslam İnqilabının ən böyük və ən əhəmiyyətli uğurlarından biridir. Bu məsələ ona görə vacibdir ki, İslam İnqilabından sonra dini təşkilatların böyüməsi və keyfiyyəti ilə ilk dəfə olaraq iman, təqva, vəhdət, fədakarlıq, şəhadət kimi mövzular, o cümlədən də tələbə haccı, etekaf mərasimi kimi sözlər və misallar ciddi şəkildə cəmiyyətin, xüsusilə də gənclərin maraq dairəsinə daxil edilən mövzular sırasında qərarlaşdı. Etikaf edən gənclərin sayı 2007 – ci ildə 60 min nəfər olduğu halda, 2016-cı ildə bu say 860 min nəfərə qədər yüksəlmişdir. Bu da cəmiyyətdəki mənəvi inkişafın bariz bir nümunəsidir ki, İnqilabdan əvvəlki dövrlərdə ölkədə heç vaxt belə bir vəziyyətə şahid olunmamışdı.

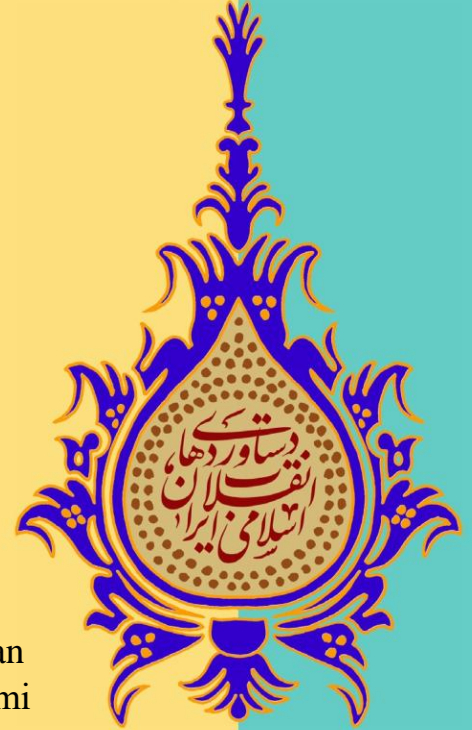

دستاوردہا
انقلاب اسلامی ایران

Sosial və mədəni sahədə qazanılan bəzi uğurlar

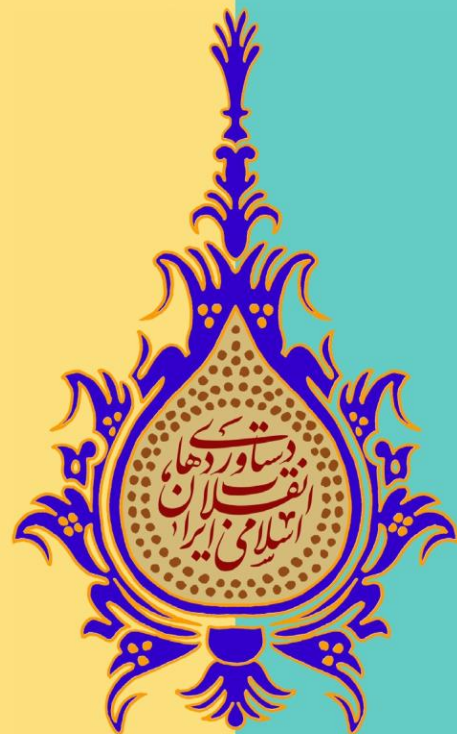
1. Əxlaqi və insani kamilliyin inkişafı üçün uyğun bir mühitin yaradılması və özünə qayıdış
2. Əxlaqsızlıq yuvaları, şərab satan mağazalar kimi fəsad simvollarının yox edilməsi
3. Maariflənmə və araşdırma əhval-ruhiyyəsinin yüksəldilməsi
4. Savadsızlıqla mübarizədə misilsiz nailiyyətlərin qazanılması
5. Xalq üçün ictimai, hüquqi təhlükəsizliyin və bərabər haqların təmin edilməsi
6. Qardaşlıq və vəhdət əhval-ruhiyyəsinin yaradılması
7. Dini inqilab ədəbiyyatlarının yayılması
8. Mətbuat və nəşrlərin, kütləvi informasiya vasitələrinin sayının artması və çoxalması, ictimai media vasitəsi ilə fikir və düşüncələrin yayılması, o cümlədən də, virtual aləmdə və mediada fəal iştirak, həmçinin, bu sahədə olan düşmən hücumlarının qarşısında Seda və Simanın (İslami televiziya kanalı) yaradılması
9. Mülki, hüquqi, maliyyə, iqtisadi, idari, hərbi və siyasi qanunların İslamlaşdırılması
10. Dini düşüncə, sosial dəyərlər, cihad, hicrət, şəhadət, fədakarlıq, ixlas və siyasi həcc kimi anlayışların yaradılması

دستاوردہا انقلاب اسلامی ایران

11. Vəzifə, təcrübə, din və maarifləndirmə arasında koordinasiya
12. Universitetlər və dini elmi mərkəzlər arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq
13. Universitetlərin, tədqiqat mərkəzlərinin və digər elmi müəssisələrin potensialının artırılması
14. Silahlı qüvvələrin milliləşdirilməsi, səfərbərlik güclərinin yaradılması və təşkilatlandırılması
15. Müsəlman qadın nümunəsinin tanınması, İslam İnqilabının qadınlara müxtəlif sahələrdə qadınların xüsusi mətbuatının, festivallarının, idman federasiyalarının, cəmiyyət və təşkilatlarının təşkilinə, onların siyasi və sosial sahələrdə iştirakına, o cümlədən də, İslam Şurası Məclisi, şəhər və kənd nümayəndəliklərində namizədliyinə şərait yaratması müsəlman qadınlar üçün yeni nümunə idi. Bu işə, hazırki dövrümüzdə İslam əleyhinə aparılan mənfi təbliğat olaraq, qadınların sosial və idman sahələrində iştirak etməkdən uzaqlaşdırılması düşüncəsini məhv etdi.
sonlarında cəmiyyətlərin düşüncələri üzərindəki təsirləri barədə çıxışlar ediblər.

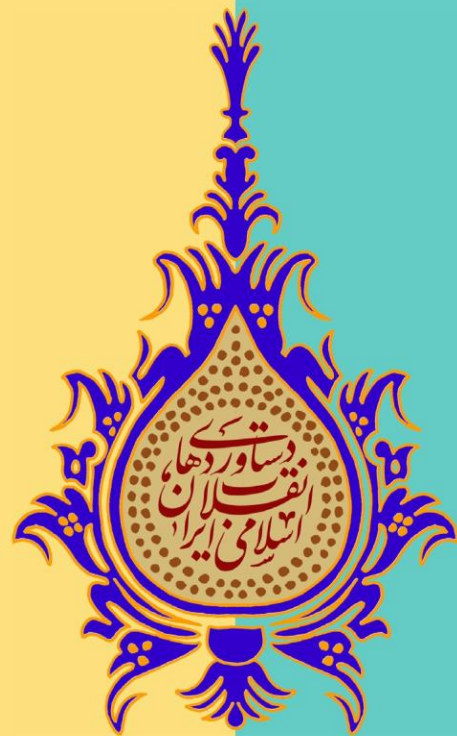
دستاوردہا
انقلاب اسلامی ایران

16. İslam və üçüncü dünya ölkələrində özünə inam: İran İslam İnkılabı “Nə şərq, nə qərb” prinsipinə əsaslanaraq, dünya müsəlmanları və məzlumlar üçün yeni mədəni nümunə hədiyyə etdi. (İslam düşüncəsinin yüksəlişini kommunizm və sosializmlə və ya Qərb liberalizmi ilə uyğun görən mütəfəkkirlər indi İslam düşüncəsinə rəhbər tuturlar. Dünyadakı dinə olan ümumi meylin İslam İnkılabı ilə həqiqi bir əlaqəsi və bağlılığı var.)

17. Sosial elm nəzəriyyələrinə və inkılab nəzəriyyəçilərinə təsir: İran İslam İnkılabı ideologiyasının siyasi və sosial proseslərə təsirini çox yaxşı təsvir edərək, Eskiçöl, Əhməd Ecaz, Həmzə Ələvi və John Foren, Mişel Fokoyama kimi inkılabi nəzəriyyəçiləri öz təsiri altına saldı.

Onlar İslam İnkılabının faydalarının sübutu baxımdan təhlillər apararaq, onun xüsusilə də, iyirminci əsrin

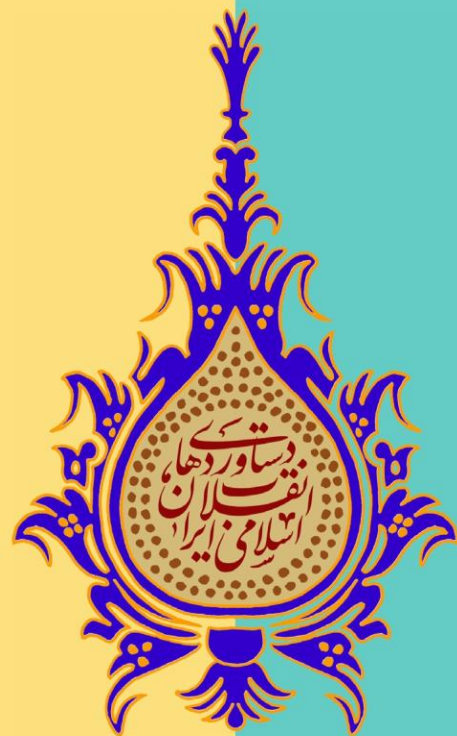

Nailiyyətlər və iqtisadi xidmətlər

İslam Respublikasının ən maddi və geniş fəaliyyətləri iqtisadi sahədə olmasına baxmayaraq, ölkənin təbliğat sistemi bunu ictimai rəyə kifayət qədər əks etdirə bilmədi. Sonrakı səhifələrdə bəhs edilən fəaliyyət sahələrinin statistikasını və rəqəmlərinə nəzər saldıqda, bu həqiqət bir daha təsdiqini tapır.

Elm və təhsil sahələrində qazanılan nailiyyətlər

Beynəlxalq elmi dairələrin hesabatlarına əsasən, hal-hazırda, İrandakı elmi irəliləmənin sürəti dünyadakı elmi böyümədən 11 dəfə çoxdur. İslam İnqilabından əvvəl ölkədə yetkin əhalinin 70 faizinin savadsız olmasının, o cümlədən, uşaqların cəmi 40 faizdən azının məktəbə gedə bilməsinin mümkün olduğu halda, İndi ölkədə savadlılıq səviyyəsi 100% -ə yaxınlaşır. İslam İnqilabından əvvəlki dövrdə 154.000 tələbə ölkənin böyük şəhərlərindəki məhdud sayda universitet və ya ali təhsil mərkəzində təhsil alırdı. İndi ölkədə 120-dən çox universitet və dövlət ali təhsil mərkəzi, icra aparatına bağlı 30-dan çox ali təhsil müəssisəsi, o cümlədən də, 300-dən çox özəl universitet, 600-dən artıq Pəyam Nur Universiteti, 400 Azad İslami Universiteti, 800 ali elmi təcrübə mərkəzi, 300-dən artıq texniki peşə və pedoqoji elmi mərkəzi fəaliyyət göstərməkdədir. Bu universitet və elmi mərkəzlərdə 4 milyona yaxın tələbə təhsil almaqdadır.

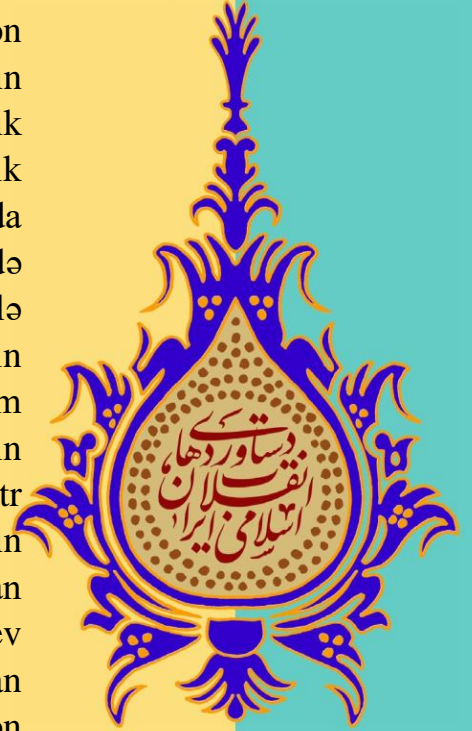

Şəhər və kəndlərdə infrastruktur xidmətləri

sahəsində nailiyyətlər

1978 – ci ildə elektrik enerjisi abunəçilərinin sayı cəmi 3.5 milyon nəfər olub, ölkədəki bir çox kəndin elektrik enerjisindən məhrum olduğu halda, hal-hazırda elektrik enerjisi abunəçilərinin sayı 30 milyon nəfəri keçib. Abunəçi sayı ölkədəki elektrik sənayesi sahəsinin inkişafı və bütün ölkə boyu elektrik şəbəkələrinin inkişafının göstəricisidir. 1978-ci ilə qədər İranda cəmi 5000 ailə təbii qazdan istifadə etməkdə idi. İndi isə ölkədə 15 milyona yaxın ailə təbii qazla təmin edilib. Bugün şəhərlərlə yanaşı, İran kəndlərinin bir çoxu da təbii qaz enerjisi ilə təmin olunmuşdur. Hər ölkənin inkişafında dəmir yolları çox mühüm rol oynamaqdadırlar. 1912-ci ildə İranda ilk Qatar səsini eşidilməsindən, 1978-ci ilə qədər İranda təxminən 2565 kilometr dəmiryolu xətti çəkilmişdir. İndi İran dəmir yolu relslərinin uzunluğu 13 milyon kilometrədən daha artıqdır. İnqilabdan əvvəlki dövrdə rabitə və telefon xəttləri, o cümlədən də, ev telefonları sayının statistikasına nəzər saldıqda, bu sahədə olan dəyişikliklərin inkişafı səviyyəsini görmək olar. 1978-ci ildən sonra telefon aparatlarının sayı 4.294-dən 27.000-ə yüksəldi.

Bu baxımdan, ölkə daxilində mobil dairələrin yenilənməsi ilə ölkədə mobil abunəçilərinin sayı 62 faizə, yəni 66 milyon nəfərə, bütün şəhərlərdə və 45.000 kənddə isə ev telefonu abonentlərinin 99 faizə, yəni 29 milyon abunəçiyə çatmışdır ki, bu da ölkədə informasiya texnologiyaları sahəsindəki nailiyyətlərin bir hissəsidir. Ölkədəki su anbarı sayının 13-dən 500-ə qədər artırılması, ölkədə su sahəsində inqilab adlandırılmalı olan başqa bir böyük nailiyyətdir.

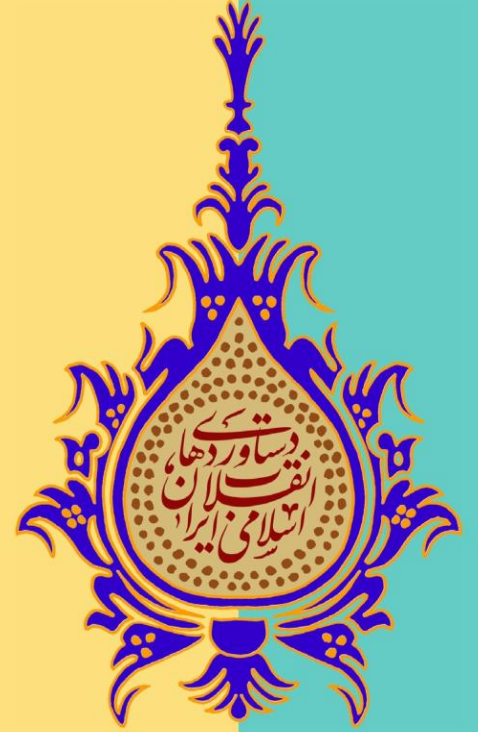
دستاوردہا
انقلابی ایران
اسلامی ایران

Sənaye və nüvə sahəsində nailiyyətlər

Polad istehsalı inqilabdan əvvəl ildə yarım milyon tondan 38 milyon tona çataraq, dünyada 14-cü sırada yer aldı. Sement istehsalı ildə 3.6 milyon tondan təxminən 90 milyon tona, mineral istehsalı 20 milyon tondan 220 milyon tona qədər artışı göstərmişdir. Hər növ yüngül və ağır nəqliyyat vasitələrinin istehsalı, yüngül və ağır maşın ixracının artırılması, hər növ ev və sənaye alətləri fabriklərinin inkişaf etdirilməsi inqilabdan sonrakı dövrdə ölkənin digər sənayesi baxımından fəxr sayılmaqdadır.

Son dörd on ildə neftayırma zavodları və neft-kimya mərkəzlərinin böyüməsi və inkişafı, 60-dan çox iri neft, qaz və neft-kimya zavodunun inşası ölkənin neft sənayesində özünü təmin etməsini 4% -dən 80% -ə qaldırdı. Neft-kimya istehsalı da 1978-ci ildəki 4 milyon tondan, inqilabdan sonra 38 milyon tona yüksəldi. Əlavə olaraq, külək, qaz, fosil elektrik stansiyalarının, Buşəhrdə ilk nüvə elektrik stansiyasının, Ərdəbildə isə ilk yeraltı elektrik stansiyasının inşası ilə İran İslam Respublikasının stansiya inşasında dördüncü yerdə qərarlaşdığı, digər ölkələrə müxtəlif sahələrdə texniki, tikinti və ixtisaslaşmış xidmətlər göstərməsi də, İslam inqilabı kitabının digər qürurverici qızıl vərəqlərindən biridir. Ümumiyyətlə, bu yanaşma neft ilə qeyri-neft ixracı nisbətinin İslam İnqilabından əvvəlki 2% -dən hazırkı vəziyyətdə 45% -ə qədər artmasına və digər məhsulların ixracı üçün nisbi bir tarazlıq yaranmasına səbəb oldu.

Həmçinin, İslam Respublikası, ABŞ-ın sanksiyalarının və İranın nüvə layihəsində əməkdaşlıq etməməsi üçün digər ölkələrə təzyiqlərinin artmasına baxmayaraq, nüvə yanacaq dövrənini yerli alimlərin əlləri ilə dünyanı heyrətə gətirən nöqtəyə gətirə bildi. Bu baxımdan, İslam Respublikası rejimi, Yəzd bölgəsinin Ərdəkan şəhərində təbii uran maddəsini kəşf edib, onu çıxara bildi. Sonra onu üç maddəyə heksafluorid, uran oksid və İsfahan nüvə bazasında tetra floridə çevirərək, nüvə yanacaq dövrüyəsində böyük bir addım atmağa, ardınca isə santrifüjlərdən istifadə edərək sistemdə yeni bir baza yaratmaqla uranın zənginləşdirilməsinə nail oldu. Bu isə, İranın nüvə texnologiyası sahəsində onuncu ölkəyə çevirilməsinə səbəb oldu.

Əvvəllər söz verdiyimiz kimi, indi İslam İnqilabının dörd onilliyində əldə olunmuş bəzi nailiyyətləri statistika ilə izah edəcəyik.

دستاوردہا
انقلاان
اسلامی ابرا

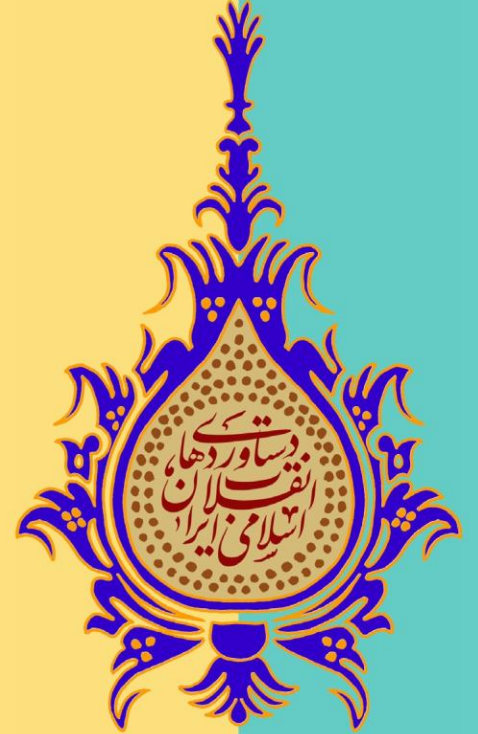

İslam İnkılabının 40 ildə müxtəlif sahələrdə

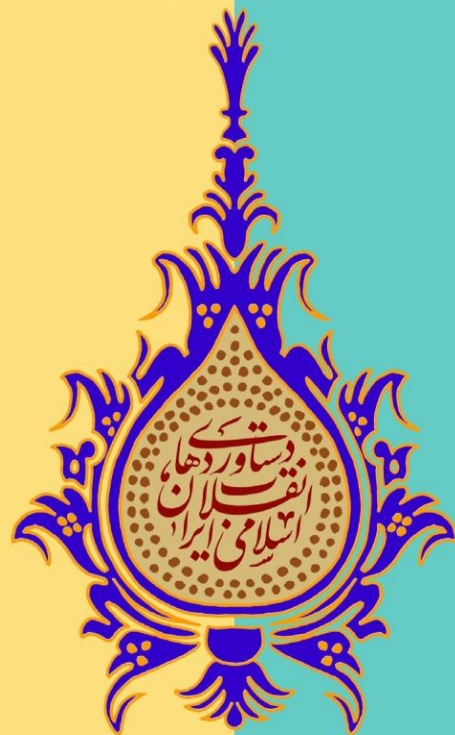
əldə etdiyi bəzi uğurlar

1.1 İnfrastruktur

- 2016-cı ildə ölkə yollarının 6 dəfə artması, ölkənin əsas və ikinci dərəcəli yollarının 36 min kilometrdən 210 min kilometrdən çox artması
- Ölkənin dəmir yollarının uzunluğunun üç dəfə artması, ölkənin dəmir yollarının uzunluğunun 6.4 min kilometrdən 13 min kilometrə çatması
- Ölkənin limanlarının tutumunun 20 dəfə artması, limanların tutumunun 10 milyon tondan 2016-cı ildə 200 milyon tona çatması
- Ölkənin su anbarı bəndlərinin sayının 45 dəfə artması, 2019-cu ildə ölkədəki su anbarlarının sayının 13-dən 600-ə qədər artması ilə İranın dünyada bu sahə üzrə üçüncü sırada qeydiyyatına alınması
- 2016-cı ildə elektrik enerjisi istehsalının 14 dəfə artması, elektrik enerjisi istehsalında 20-dən 280 milyard kilovatsaata qədər artım və elektrik enerjisi olan kəndlərin 99,9 faizinin elektrikle təchiz olunması (20 ailədən çox olan kəndlərin yüzdə 100-ü və 20-dən az ailələrin olduğu kəndlərin 99,3 faizi)

- 2015-ci ildə təmizlənmiş sudan istifadə artımı 96,2 -ə çatıb.
- Qaz sənayesinin inkişafı, İslam İnqilabının qələbəsinin başlanğıcından 2019-cu ilə qədər ölkənin enerji səbətindəki qaz payının 1 % dən 96,6 % qədər artması
- Ölkədə qaz paylanmasının 211 dəfə artması, (şəhərlərin 99% -i və kəndlərin 80% -i) inqilabın əvvəlindən 2019-cu ilə qədər qaz paylanması (yalnız 9 şəhər və bir kənd), 1114 şəhər və 26 min kəndi əhatə etməkdədir.
- Ev telefonu abunəçilərinin sayı inqilabdan əvvəl 850.000 abunə olmaqla, 2019-cu ildə təxminən 40 milyon abunə səviyyəsinə qədər çatmaqla, 40 dəfə artmışdır.

**İran İslam
İnqilabının
Nailiyyətləri**

دستاوردہا
انقلاب اسلامی ایران

پستاورد و ہما
انقلاب اسلامی ایران

1.2 Milli istehsalat

- Qeyri-neft məhsullarının ixracatı 57 dəfə artdı. Qeyri-neft məhsullarının ixracatı 1978-ci ildəki 543 milyon dollardan 2017-ci ildə 31 milyard dollara qədər yüksəldi.
- 1978-ci ildə avtomobil istehsalı və montajında 5.6 dəfə artım, 1978-ci ildə 150 min nəqliyyat vasitəsinin istehsalı və montajı 2016-cı ildə təxminən 977 min sayda avtomobilin istehsalı və montajına qədər artım göstərmişdir.
- Neft-kimya məhsulları istehsalında 30 dəfə artım, neft-kimya məhsulları istehsalında 1978-ci ildəki 1,6 milyon tondan 2016-cı ildə 48,1 milyon tona qədər artım
- Xam polad istehsalında 24 dəfə artım, 1978-ci ildən 2016-cı ilədək xam polad istehsalının 680 min tondan 16,7 milyon tona qədər artışı
- 1977-ci ildə ÜDM miqdarı 119 min milyard tümən idisə, 2015-ci ildə 7,1 % artımla 203 min milyard tümənə çatdı.

1978-ci ildə iqtisadi artım nisbəti yüzdə 7,3 % idi və 2017-ci ildə bu 5,4 % daha artıq göstərmişdir. Bu isə, inqilabdan sonrakı illərdə iqtisadi tərəqqinin 1978-ci ilə nisbətən daha sürətli olduğunu göstərir.

دستاوردہا،
انقلاان
اسلامی ابرا

1.3 Yoxsulluq indeksi və əsas xidmətlər

İqtisadi göstəricilərə görə yoxsulluq inqilabdan əvvəlki illərlə müqayisədə xeyli azalmışdır. Belə ki, inqilabdan əvvəl yoxsulluq səviyyəsi (bu, gündəlik olaraq iki dollardan az qazanan insanların nisbəti deməkdir) təkrəqəmli olmaqla, inkişaf etməkdə olan ölkələrin standartlarına görə, olduqca aşağı, indiki göstəricinin səkkizdə biri idi.

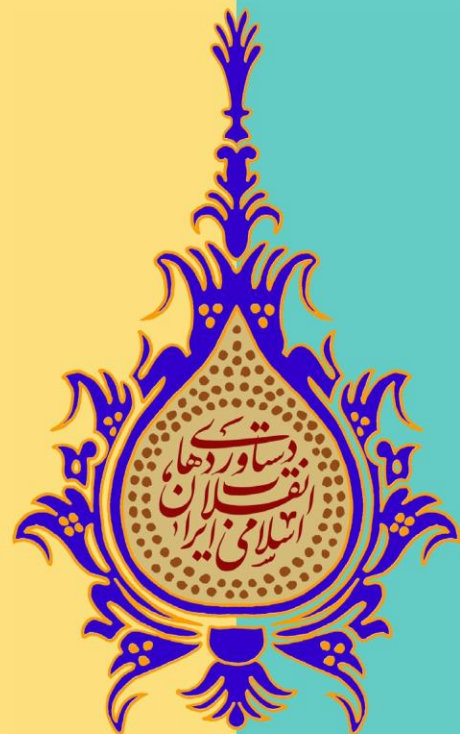
İnqilabdan sonrakı illərdə əsas xidmətlərdən istifadə indeksi, o cümlədən də ev alətlərindən istifadə edilməsi göstərici faizi xeyli artmışdır. Şəhərləşmə və evlərin çoxalması, evin adambaşına düşən sahəsinin ölçüsü də artışı göstərmişdir. Əsas xidmətlərə çıxışda şəhər-kənd fərqi azaldılmış, kənd və şəhər yerləri arasındakı şəraitdə mövcud imkanlar daha da yaxşılaşdırılmışdır..

İnqilabdan əvvəl həm əhali, həm sənaye, həm də kənd təsərrüfatı baxımından cəmi 1,3 milyon elektrik abonentı mövcud idi. 2013-cü ildə bu rəqəm 30.414.000 abunəçiyə çatdı. 1978-ci ildə su təchizatı vəziyyəti və su istehsalının həcmi cəmi 1,5 milyon kubmetr və paylanma sayı 2,7 milyon idi. Lakin 2015-ci ilə qədər bütün ölkədə 450 min kilometr uzunluğunda su təchizatı şəbəkəsi yaradıldı və ölkənin regionlarında, kənd və şəhərlərdə kran suyundan istifadə üçün şərait yaradılmışdır.

Kəndlərdə yaşayan ailələrin sayının daha artıq olduğunu nəzərə alsaq, bu böyük bir müvəffəqiyyətdir. İnqilabdan sonra qaz və qaz təchizatı sektorunun vacib göstəricilərində yalnız beş şəhər və təxminən 50.000 filial var idi. Lakin hazırda ölkənin əksər şəhər və kənd yerləri bu nemətdən istifadə edir və filial sayı təxminən 13,5 milyona çatır.

Ölkənin şəhər və kənd bölgələri bu nemətdən və saydan faydalanır. Bölünmələr ilk dəfə təxminən 13,5 milyon bölüyə çatdı. 10 mindən çox kənd qazlaşdırıldı.

1.4 İnqilabdan sonra neft sənayesinin inkişafı

Beş əsas neft emalı məhsulunun istehsalı isə 2,4 dəfə artışı

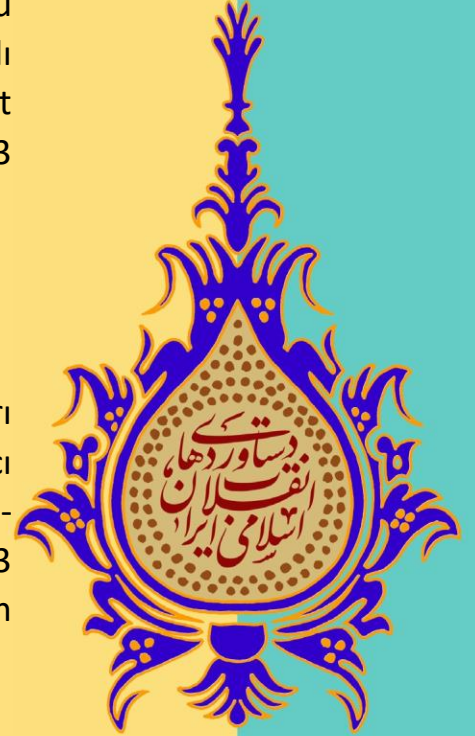
İnqilabdan sonra 2009-cu ilin sonuna qədər beş əsas neft emalı məhsulları İnqilabdan əvvəl 135,5% artımla müqayisədə təmizlənmə təxminən 2,4 dəfə artmışdır. Bu dövrdə beş əsas məhsulun ümumi istehsalı (mayeləşdirilmiş qaz, benzin, kerosin, neft qazı və neft yanacağı) 74 gündə 99 milyon litrdən, gündə 235,73 milyon litrə qədər artmışdır.

Maye karbohidrogen ehtiyatlarının və təbii qazın artırılması

İnqilabdan əvvəl maye karbohidrogen ehtiyatları 145.94 milyard barel idi ki, bu da inqilabdan sonra 2011-ci ilə qədər 154.8 milyard barelə və təbii qaz ehtiyatları 1978-ci ilin əvvəlindəki 12.75 trilyon kubmetrdən 2011-ci ildə 33 trilyon kubmetrə qədər artmışdır. Bu da neft yataqlarından əldə olunan gəlirlərin artımının göstəricisidir.

Neft və qaz istehsalı və satışında artım

Orta hesabla zəngin qaz hasilatı 110 milyard kubmetrdən 551,9 milyard kubmetrə, maye və qaz və neft kondensatı istehsalı gündə 31,3 min bareldən gündə 448,2 min barrelə, neft yataqlarına qaz vurulması Gündəlik 2,2 milyon kubmetr 77,7 milyon kubmetrə, qazma performansısı isə inqilabdan əvvəlki ildə orta hesabla 117 min metrdən 1390-cı ilə qədər 491,6 min metrə çatmışdır.

دستاورد و جهل
انقلاب اسلامی
اسلامی ایران

Benzin istehsalında üçqat artım

İnqilabdan əvvəlki 1978-ci ildən, inqilabdan sonrakı 2009-cu ilin sonuna qədər olan rafineri benzininin istehsalı, 199,2% göstərici ilə demək olar ki, üç dəfə artaraq gündəlik 14,43 milyon litrdən 43,18 milyon litrə yüksəldi.

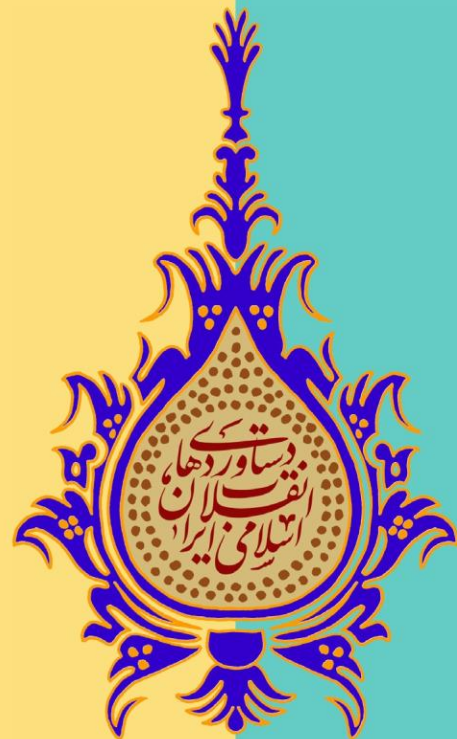
Əlbətdə ki, 2009-cu ildən sonra iqtisadi transformasiya planının hazırlanması, eləcə də ölkənin neftayırma zavodlarına yeni investisiyaların qoyulması səbəbindən benzin və digər dörd əsas məhsulla bağlı istehsal statistikasının xeyli artdığını da xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır.

Maye qaz istehsalının artışı

İnqilabdan sonrakı dövr ərzində, 2009-cu ilin sonuna qədər mayeləşdirilmiş təbii qaz istehsalı, inqilabdan əvvəlki dövrlə müqayisədə 143% indeks ilə təqribən 2,4 dəfə artaraq gündəlik 3,44 milyon litrdən 36,8 milyon litrə çatdırılmışdır.

Kerosin istehsalının artışı

İnqilabdan sonra kerosin istehsalı əvvəlki illərlə müqayisədə 39,1 % artımla 1,4 dəfə yüksəliş göstərərək, gündəlik olaraq 31,13 milyon litrdən 52,18 milyon litrə qədər çatdırıldı.

دستاورد هجرت
انقلاب اسلامی
ایران

Neft qazı istehsalında 3,5 dəfə artım

İnqilabdan əvvəlki dövrlərdən, inqilabdan sonra 2009-cu ilin sonuna qədər və inqilabdan əvvəlki 67 il ilə müqayisədə (1978 - 1911) neft qazı istehsalı 8.254 faiz artımla gündəlik 5.2 milyon litrdən 88.7 milyon litrə qədər artım göstərmişdir.

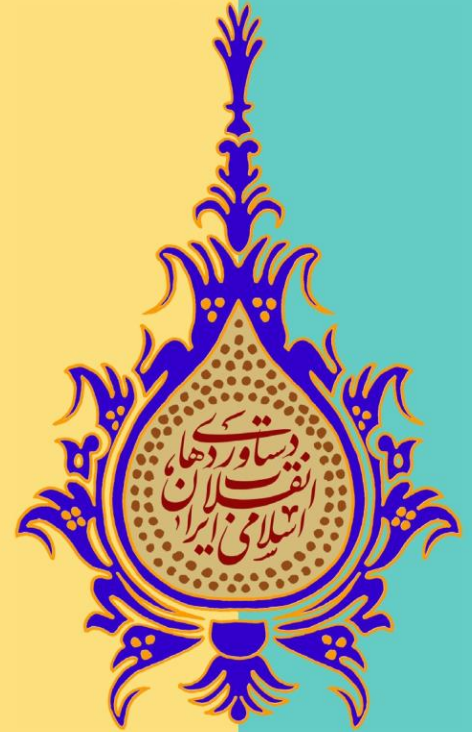
Ölkənin neft emalı zavodları məhsullarının 3,2dəfə artımı

İnqilabdan sonra xam neft və qaz kondensatı da daxil olmaqla İran neft emalı zavodlarında istehlak olunan məhsulların həcmi, inqilabdan əvvəlki 67 il (1978 - 1911) ilə müqayisədə 128,6 faiz olmaqla, təxminən 3,2 dəfə artaraq 747 ilə müqayisədə Gündə min barel gündə 1708 min barrelə qədər artmışdır.

Qaz və qaz təchizatı sektorunun göstəricilərində əhəmiyyətli artış

2008-ci ilə qədər qaz və qaz təchizatı sektorunun vacib göstəricilərinin öyrənilməsi təbii qaz istehlakının (daxili, ticarət, əsas sənaye və elektrik stansiyaları) gündəlik 8.6 milyon kubmetrdən gündə 362.4 milyon kubmetrə qədər artdığını, təmizlənmə qabiliyyətinin və rütubətin çoxaldığını göstərir. Gündə 36 milyon kubmetrdən dejenerasiya gündə 497,5 milyon kubmetr, elektrik stansiyalarında qaz istehlakının gündə 4 milyon kubmetrdən gündəlik 1,117 milyon kubmetrə qədər artması, təbii qaz ötürmə xətlərinin tikintisində 2900 km-dən 3153 km-ə qədər, quraşdırılmış filial sayının 50.000-dən 7001815-a qədər, qaz təchizatı ilə əhatə olunan əhalinin sayının 225 min nəfərdən 55 milyon 86 min adama, təbii qazla əhatə olunan ev sayının 51 min ailədən 14 milyon 397 min 200 ev sayına qədər artırılması, qazlaşdırılan şəhər sayının 5-dən 744-ə, qazla təmin olunan kəndlərin sayının isə 7364 -ə qədər çatdırılması, bu dəyərli sektorun böyük inkişafının göstəricisidir.

دستاوردہا
انقلابی ایران
اسلامی ایران

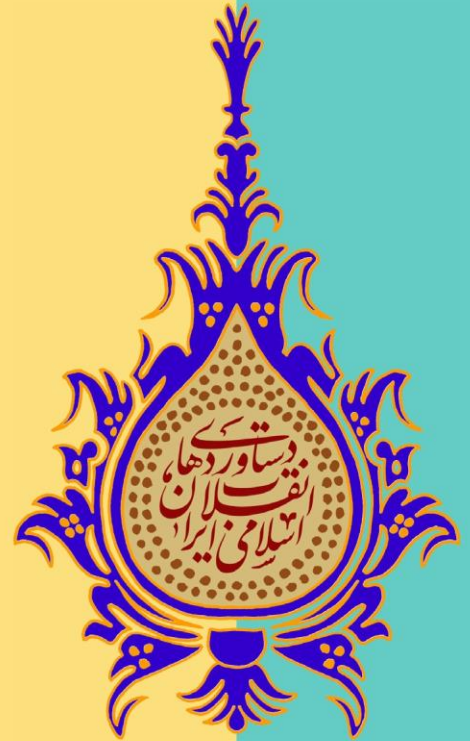
Neft-kimya məhsulları istehsalında əhəmiyyətli artış

İnqilabdan sonrakı üç il ərzində, o cümlədən, neft-kimya sektorunun 2008-ci ilə qədər olan mühüm göstəricilərin müqayisəsi göstərir ki, inqilabdan əvvəlki dövrdə ildə bir milyon 604 min ton olan neft-kimya məhsullarının istehsalı, inqilabdan sonra 30 milyon 40 min tona qədər artıb. İnqilabdan əvvəl, ildə 5,6 min tona qədər olan daxili neft-kimya məhsullarının satış həcmi, inqilabdan sonra ildə 7 milyon 556 minə çatdı. Bu ildə, neftkimya məhsullarının yerli satış dəyəri bir milyard yüz milyon təmənədən 40 milyard 56 milyon təməinə, 700 min tondan 12 milyon 268 min tona, neftkimya ixracatı məhsullarının ixracatı dəyəri 46 milyon dollardan 7,855 milyard dollara çatdı.

Benzin embarqosu və özünü təmin

Artan benzin istehlakı, yerli istehsalın yetərsizliyi, benzin ixracına embarqo qoyuluşu qərbin İrana qarşı tələblərini irəli sürmək üçün bir vasitə halına gəlməsinə səbəb oldu. Əlbətdə ki, istehlakı nəzarətdə saxlayaraq, ölkənin neftayırma zavodlarının inkişaf planlarını uğurla həyata keçirməyin nəticəsi olaraq, bu gün benzinin idxalının sifira çatdığıнын şahidi oluruq. Hədəfli subsidiyalar haqqında qanunun tətbiqi, daha sonrakı müddətdə benzin qiymətlərində aparılan islahatlar ölkədə orta gündəlik benzin istehlakının 2007-ci ildəki gündəlik 73,6 milyon litrdən 2012-ci ildə 60 milyon litrdən də aşağıya düşməsinə səbəb olan digər təsirli amillər sayılırlar. Hazırda ölkədə avtomobil benzini istehsalı gündə 60-65 milyon litrə (oktan gücləndiricisi və anbarda qarışdırma daxil olmaqla) çatıb. İçəridə gündəlik 60 milyon litrə yaxın gündəlik istehlakı nəzərə alsaq, istehsalın istehlakı üstələdiyini söyləyə bilərik. Əlbətdə ki, davam edən 17 neftayırma layihəsinin istismarı ilə İranın benzin ixrac gücü tədricən artacaqdır.

دستاورد هلم
انقلاب اسلامی ایران

1.5 Elm və texnologiya

1978-ci ildə tələbələrin sayı 176 min nəfər olduğu halda, bu sayı 24 dəfə artmaqla, 4.3 milyona çatmış, 2017-ci tədris ilində hər 100 min nəfərə düşən tələbə sayı 13 dəfə artaraq, 248-dən 5486-ya yüksəldi. İranda ISI məqalələrinin sayı 16.5 dəfə artdı. İranda ISI xarici jurnallardakı məqalələrinin dərc olunmasının sayı 0.1 1978-ci ildə yəzədə 0,1% -dən-(669 məqalə) 2015-ci ildə 65 %-ə (23,000 məqalə) qədər artdı.

Ölkə tarixində ilk dəfə olaraq yüngül və yarı ağır təyyarə və vertolyotların (fərdi və ictimai) müxtəlif gəmi və qayıqların istehsalı, peyk buraxılması kimi işlərə başlandı.

Scimago jurnalının 1996-2015-ci illərdəki hesabatına görə: 1996-2015-ci illərdə İranda elm istehsalının qlobal sıralaması dünyada 53-dən 16-ya yüksəldilmişdir. İranda nüvə enerjisi sahəsindəki qlobal elm istehsalı sıralaması 83-dən 11-ə yüksəldildi. (Məqalə sayı 418-ə çatdırıldı)

İranda nano və nanotexnologiya elmi istehsalı sahəsində dünya sıralamasında 57-ci yerdən 16-cı pilləyə yüksəldildi. (Məqalə sayını 687-yə çatdırıb)

İran biotexnologiya sahəsində elmi istehsalını dünya sıralamasında 56-cı yerdən 14-cü pilləyə qədər yüksəltmişdir. (Məqalə sayını 11-dən 618-ə qədər artırıb)

İran biotexnologiya sahəsində elmi istehsalını dünya sıralamasında 56-cı yerdən 14-cü pilləyə qədər yüksəltmişdir. (Məqalə sayını 11-dən 618-ə qədər artırıb)

İranda aerokosmik mühəndisliyi istehsalı sahəsində dünya sıralamasında 43-cü yerdən 11-ci pilləyədək yüksəlməyə nail olmuşdur. (Məqalə sayını 4-dən 341-ə qədər artırıb)

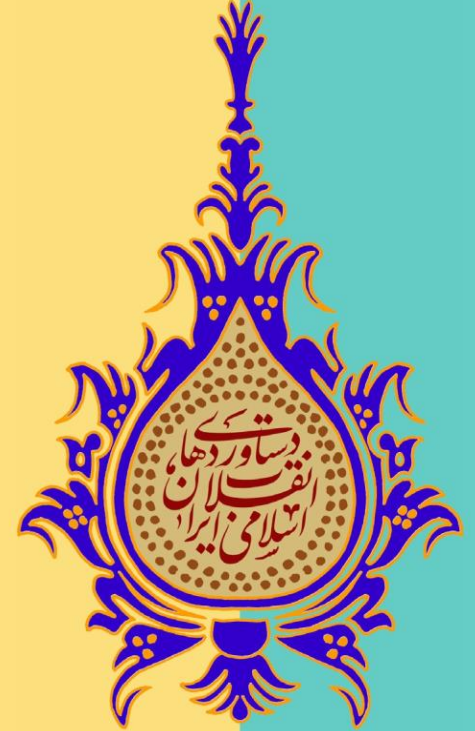
İran elminin tibb sahəsində dünya sıralaması 54-cü yerdən 19-cu pilləyə qədər yüksəldi (Məqalə sayını 64-dən 3 minə qədər artırıb)

İran elminin kimya sahəsində dünya sıralaması 48-ci yerdən 11-ci yerə qədər yüksəldi. (Məqalə sayını 79-dan 3 minə qədər artırıb)

Artan inkişaf və ölkənin elmi sahələrdə fəal iştirakı, beləliklə də, 2012-ci ilə qədər ölkədə 26196-dan çox ixtira qeydə alınmışdır. İranlı tədqiqatçılar, 8513 elmi məqalənin sübut olunmuş tədqiqatlarına görə elm istehsalında 16-cı pillədə, dünyanın isə ən yaxşı alim və tədqiqatçıları arasında yer alır.

İSESKO-nun beynəlxalq hesabatına əsasən, İran İslam Respublikası elm, tədqiqat və patentlərinə görə 57 İslam ölkəsi arasında birinci yerdədir. Nüvə yanacaq dövrü ilə əlaqədar tam bir texnoloji elm əldə etməklə dünyanın ilk beş ölkəsi arasında olmaq, dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələri ilə eyni zamanda bu elmi sahəyə uğurlu girişi və nanotexnologiya kimi yeni elm sahəsində yeddinci sırada yer alması ən uğurlu işlərindən biri hesab oluna bilər. Digər yeni elmlərdə, o cümlədən də, lazer texnologiyaları, mikroelektronika, robotların istehsalı, robot texnologiyaları yarışlarının təşkili, aparat istehsalı, super kompüter istehsalı, program təminatı və kompüter elmlərindən geniş istifadə və müxtəlif elmi olimpiadalarda 362 medalın qazanılması bu elmi nailiyyətlərdən bəziləridir

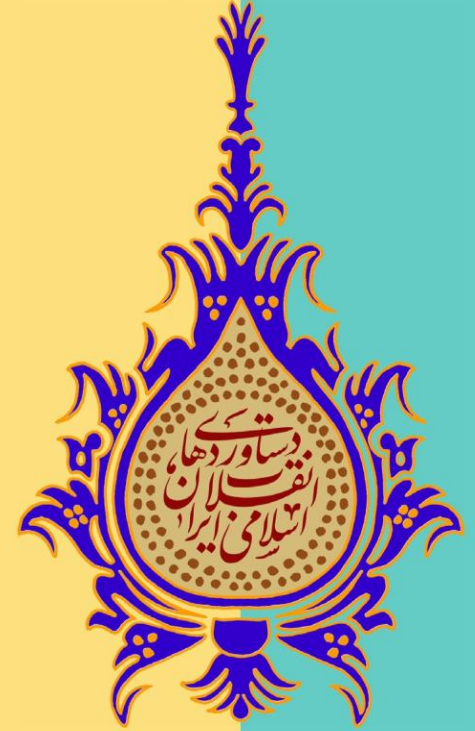
Ölkədə həkimlərin sayının artması nəticəsində, həkim sayının inqilabdan əvvəl 15.000 nəfərdən, 111.000 nəfərə qədər artması, ölkəyə xarici həkimlərin cəlb edilməsinə ehtiyacın tamamilə aradan qaldırılması, ölkənin sağlamlıq turizmi mərkəzinə çevirilməsi, o cümlədən də, müxtəlif xəstəliklərlə əlaqədar olaraq xarici xəstələrin ölkəyə qəbulu və müalicəsi üçün regional bir mərkəzə çevrilməsi, ölkənin kök hüceyrələr, böyrək transplantasiyası və göz xəstəliklərinin müalicəsində ən yaxşı ölkələrdən birinə çevirilməsi, kimyəvi maddələrin yaratdığı müxtəlif fəsadlar və xəstəliklərlə mübarizə aparmaq üçün dəyərli təcrübələr qazanması tibb elminin inkişafının bariz nümunəsidir.

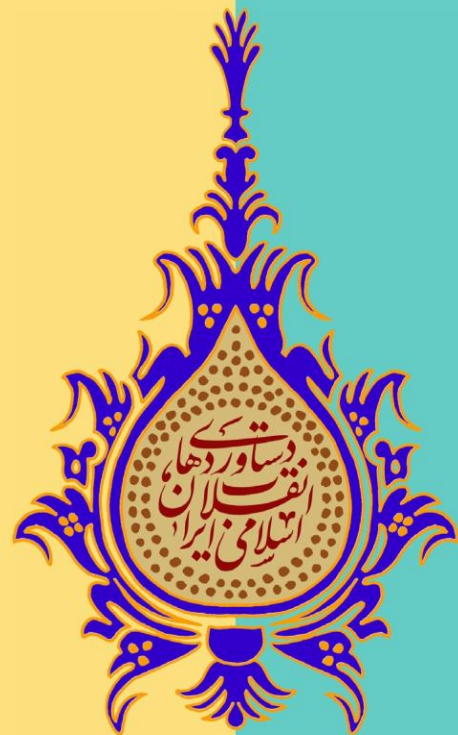

İqtisadi və sosial inkişaf göstəriciləri

İranın insan inkişafı indeksi göstəricisi baxımından 1990-cı ildəki 0,567-dən, 2014-cü ildə 0,766-ya qədər yüksəldi. (92-ci pillədən 69-a qədər yaxşılaşdırılmışdır) İran 2010-2014-cü illər ərzində insan inkişafı indeksindəki artım nisbətində görə dünyada Ruanda və Çindən sonra üçüncü yerdədir. İranda insan ömrü 1980-ci ildəki 54.1 ildən, 2014-cü ildə 75.4 yaşa qədər yüksəlmişdir. (142-ci pillədən 63-ə qədər yüksəlmişdir) İran 1980-2014-cü illər ərzində ömür uzunluğu indeksindəki artım baxımından dünyada yeddinci yerdədir. İranda orta təhsil illərinin sayı 1980-ci ildəki 2,3 ildən 2,2 ilə yüksəldi. İranın insan inkişafı indeksi baxımından göstəricisi 1990-cı ildəki 0,567-dən 2014-cü ildə 0,766-ya yüksəldi. (92-dən 69-a qədər dərəcə yaxşılaşdırılması) İran, 2014-2010-cu illər ərzində insan inkişafı indeksindəki artım nisbətində görə dünyada Ruanda və Çindən sonra üçüncü yerdədir. İranda orta təhsil illərinin sayı 1980-ci ildəki 3.2 ildən 2014-cü ildə 8.2 ilə yüksəldi. İran 1980-2014-cü illər ərzində orta təhsil illərinin artmasına görə dünyada beşinci yerdədir. İranda gözlənilən təhsil illəri 1990-cı ildəki 9.2 ildən 2014-cü ildə 15.1-ə qədər artmışdır. (Səviyyə indeksi 114-dən 45-ə yüksəldi) İran, 1990-2014 dövründə gözlənilən təhsil illərindəki artım baxımından dünyada altıncı sırada qərarlaşmaqdadır.

İranda uşaq ölümü nisbəti (hər 1000 doğuşa) 1990-cı ildəki 1 / 44-dən 2013-cü ildə 14.4-ə yüksəldi. (Səviyyə indeksi 109-dan 92-ə qədər yüksəldi) Gəlir bölgüsünün yaxşılaşdırılması, gəlir bərabərsizliyi əmsalının 1978-ci ildəki 0.460-dan 2015-ci ildə 0.398-ə endirilməsi, ölkənin şəhərlərinin ətrafında bir neçə sənaye şəhərciyinin inşası, kəndlərdə istehsal komplekslərinin inşası fasiləsiz bir proqram halına çevirilmişdir. Fabriklərin sayının artırması, məhsul çeşidliliyinin çoxalması, sənaye məhsullarının ixracatı artımı ilə yanaşı polad istehsalında inqilabdan əvvəlki yarım milyon tondan, ildə 38 milyon tona qədər əhəmiyyətli yüksəliş və dünya sıralamasında 14-cü pilləni tutması, sement istehsalının inqilabdan əvvəlki 3.6 milyon tondan təqribən 80 milyon tona qədər yüksəlməsi, mineral istehsalının 20 milyon tondan 220 milyon tona qədər artırılması, hər növ yüngül və ağır nəqliyyat vasitələri ilə avtomobil istehsalının və ixracının artırılması və inkişafı, hər cür ev və sənaye alətləri fabriklərinin və onlarla bənzər hadisələrin artırılması və inkişafı bu sahənin inkişaf indeksinin bariz nümunələri sırasındadır.

دیس اور روحانیت
انقلابی اسلامی
ایرا

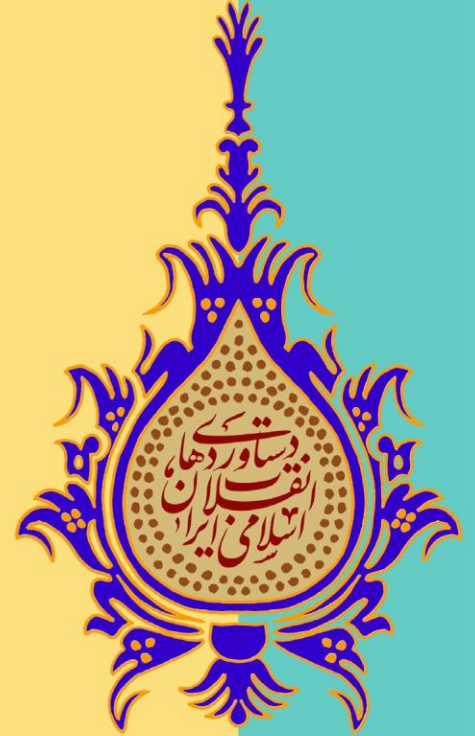

İnkişafın artışı üçün infrastruktur yaradılması

Son 40 ildə müxtəlif sahələrdə, o cümlədən də, enerji təchizatı, nəqliyyat, rabitə, səhiyyə, təhsil kimi sahələrdə iqtisadi infrastruktur da daxil olmaqla, böyük investisiyalar qoyulmuşdur.

Əhali pəncərəsinin açılması, (ölkə əhalisinin 55% -dən çoxu 15 ilə 65 yaş arasındadır) ali təhsil mərkəzlərinin, tədqiqat, elm və texnoloji parkların, biliklərə əsaslanan şirkətlərin, nüvə, nanotexnologiya, biotexnologiya, raket kimi müxtəlif elm və texnologiya sahələrində müvəffəqiyyətli təcrübələrin formalaşmasını əzmlə inkişaf etdirmək məqsədi ilə sədaqətli və qətiyyətli gənc işçi qüvvə yetişdirilmişdir. Kök hüceyrələr, aerokosmik, rekombinant dərmanlar və tibb, daxili imkanlara və onların düzgün idarə olunmasına güvənərək, elm və texnologiyanın zirvələrinə çatmağın mümkün olduğu sübut edildi.

İran İslam Respublikasının regiondakı nüfuzlu varlığı, region və dünyada sabitlik və təhlükəsizlik mərkəzinə çevrilməsi, daxili və xarici təhlükəsizliyin təmin edilməsi ilə yanaşı, maddi və mənəvi qabiliyyətlərin optimal istifadəsi ilə iqtisadiyyat sahəsində böyük sıçrayışlar və cənub-qərbi Asiya bölgəsində birinci yərə çatmaq üçün potensiala malik olması təqdirəlayiqdir.

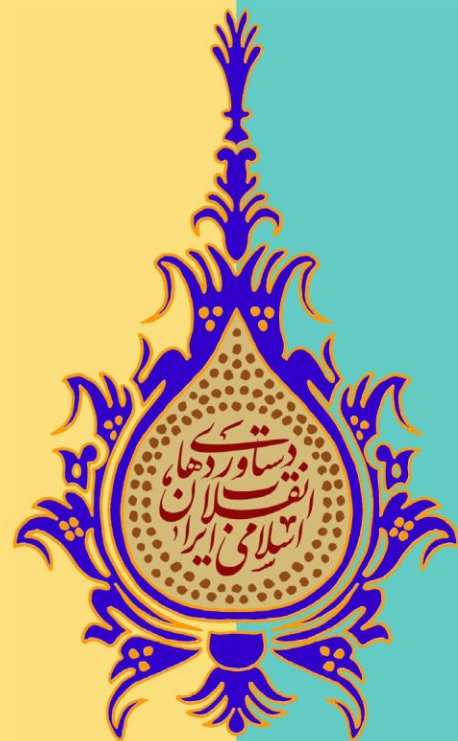

دوست اور دوہلا
انفسان
اسلامی زیارا

İndiki dövrdə İrandakı mövcud insan kapitalı ölkənin iqtisadiyyatının mövcud ərazi və mineral potensialını inkişaf etdirmək və ölkə iqtisadiyyatında tarixi bir dönüşüm yaratmaq üçün bu kapitalla etibar edə bilməsi baxımından misilsiz bir fürsət yaratmışdır.

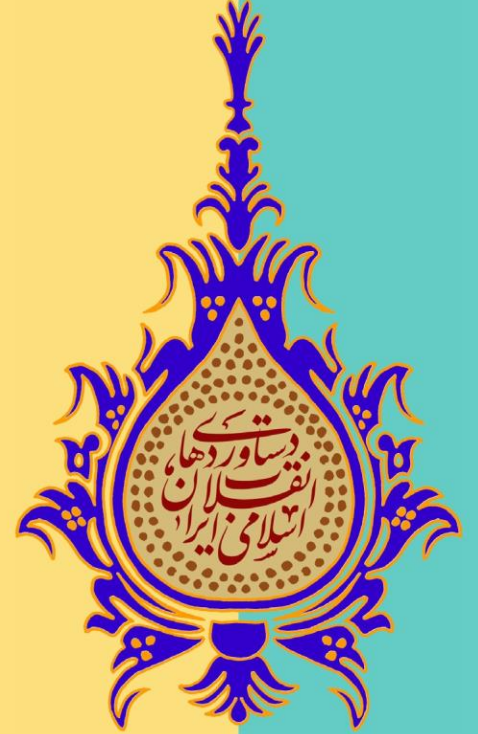
İran ÜDM (reallaşan potensial) baxımından 18-ci yerdə olsa da, mövcud ərazi potensialına, (quru sahəsi, beynəlxalq açıq sulara çıxış, qonşuların sayı, regional bazar, nəqliyyat dəhlizləri və s.) işçi qüvvəsi (əmək qabiliyyətli əhəlinin sayı və təhsili) baxımından dünyanın aparıcı iqtisadiyyatlarından biri olmaqla, 12-ci pillədə qərarlaşır. İran da istifadə olunmayan insan və ərazi potensialına görə dünyada birinci yerdədir. Başqa sözlə, İran istifadə olunmamış insan və ərazi potensialının anbarıdır.

Hərbi və müdafiə nailiyyətləri

İslam İnqilabının qələbəsindən sonra, İslam İnqilabının düşmənləri tərəfindən müxtəlif sanksiyaların getdikcə genişlənməsi, şəfqətli və gənc mütəxəssisləri bu ölkəni dünya güclərinə ehtiyac olmadan daha çox çalışmağa və bu yolla ölkənin müdafiə və hərbi sənayesi də daxil olmaqla müxtəlif sahələrdə çoxsaylı nailiyyətlər əldə etməyə vadar etdi. İranın müxtəlif silah və hərbi texnika istehsalı və istehsalındakı irəliləməsi o qədər təəccüblüdür ki, Qlobal Atəş Gücü İnstitutu son hesabatında İran ordusunun dünyada 23-cü sırada olduğunu bildirdi. Lakin bu statistik göstərici, İranın hərbi kateqoriyasındakı irəliləməsini sabit saxladı. Bu nümunələr İranın İslam İnqilabından sonra ölkənin hərbi və müdafiə sənayesindəki təəccüblü irəliləyişinin yalnız kiçik bir hissəsidir və bu irəliləyişlər, İslam İnqilabından əvvəl, İran silahlı qüvvələri texnika və təlim baxımından tam təchiz edilmiş və qərbdən asılı vəziyyətdə idi.

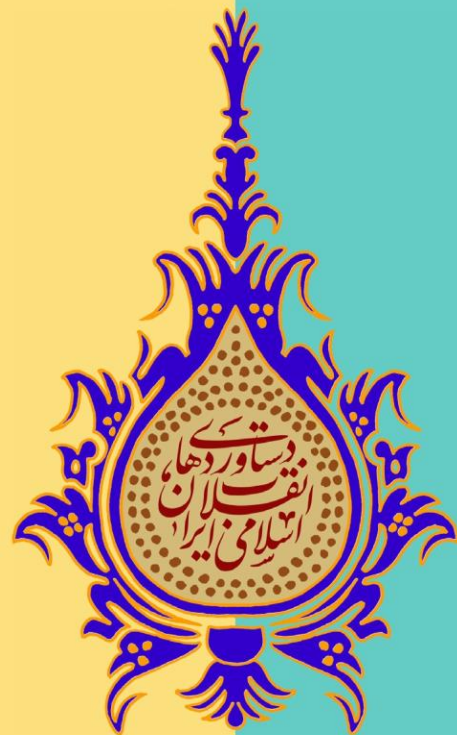
Hər növ silah və hərbi texnika, o cümlədən səsdən sürətli radar qırıcıları (Saeğe (ildırım) və Azərxəş (şimşək) kimi) təlimləri üçün hər cür təyyarə və reaktivlərin hazırlanması (Pərəstu, Dorna, Simorğ, Şəfəq, Thunder kimi) texnikaların istehsalına başlandı.

دستاورد و حجاب
انقلاب اسلامی ایران

Müasir maşınların istehsalında özü-özünü təmin

Müxtəlif növ helikopterlərin (idarəetmə helikopterləri, Şəbaviz 2075 və 2061 və tank əleyhinə helikopterlər 2091 kimi) istehsalında dünyada beşinci sərəya yüksəlməsi, müxtəlif növ təyyarə və helikopterlərin təmiri və s. aviasiya sənayesinin nailiyyətlərindən bəziləridirlər. İrənın uzun mənzilli yer-yer balistik raketləri, yer-hava və dəniz tipli raketlərin (Səfir, Şahab, Sicil, Kruz raketləri kimi) istehsalında inkişafı İrənı o qədər inanılmaz olmuşdur ki, onu ultra həssas raketlər istehsal etmə texnologiyasına sahib ölkələr səviyyəsinə qədər yüksəlmişdir. Min kilometrədən çox məsafədə olan radarların inşası, sualtı tikinti, gəmilərin və sualtı qayıqların inşası və təmiri, dəniz gəmilərinin (uzun məsafəli qayıqların) inşası, sürətli qayıqların və uçan qayıqların istehsalı, kosmosa insanlı və pilotsuz bir neçə peykin buraxılması, peyk buraxma sistemində dünyada yeddinci yeri tutması, “Kosmik Klub”un 11-ci üzvü seçilməsi, peyk dizaynında və qurulmasında dünyada on ikinci pillədə qərarlaşması, bu sahədə qazanılan uğurların bir hissəsidir.

دستاوردہا
انقلابی ایران
اسلامی ایران

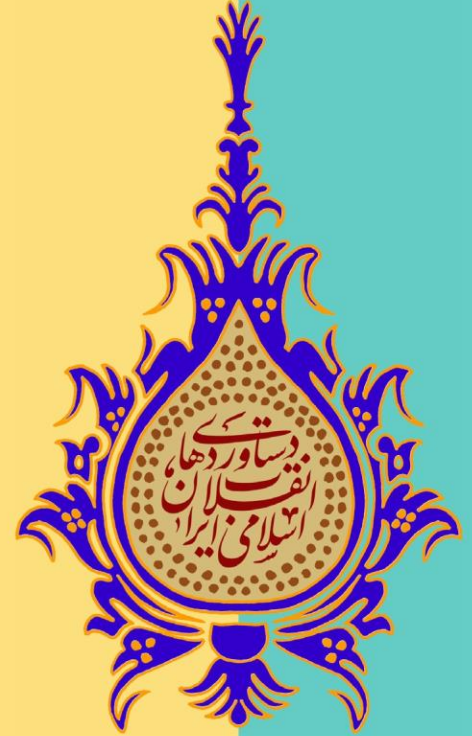

Zireh və tankların istehsalı və təmiri

Müasir minaatan və toplar, müxtəlif zenit müdafiə sistemləri və silahları, yüngül və ağır sursat kimi yüngül, yarı ağır və ağır texnika və silahların istehsalında özünü təmin etmək. Optik və adi kameraların istehsalı və gecə görüşü və bu məhsulların bir hissəsinin dünyanın 32 ölkəsinə ixrac edilməsi, İslam İnqilabından əvvəl istehsallarının ölkədə heç bir tarixi olmayan hərbi sənayenin nailiyyətləri olaraq qəbul edilir. , Dünyanın yalnız bir neçə inkişaf etmiş ölkəsi tərəfindən inhisara alınıb.

Kənd təsərrüfatı nailiyyətləri

Tədqiqatlar göstərir ki, 1940-cı illərdə (19 60-cı illər) Pəhləvi rejimi, torpaq islahatı kimi bilinən səhv strategiyası ilə İran iqtisadiyyatını xəstə vəziyyətə gətirmiş və bu, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində bu xəstəliyin əlamətlərini göstərir. Biz aydın şəkildə görə bildik.Pəhləvi hökumətinin dağılmasından bir il əvvəl, 1319-cu ildə 1977-ci ildə yüzdə 1,09-da ümumi milli ÜDM, səhv strategiyaların tətbiqi ilə tədricən azaldı. Pəhləvi rejimi, əkinçilik sektoru unuduldu. Ölkənin investisiyaları və imkanlarının çoxu idxaldan asılı sənaye sektoruna yönəldildi ki, bu da şəhər və kənd obyektlərinin israf edilməsinə gətirib çıxardı. Nəticədə isə, kəndlilərin şəhərlərə köçü artdı.

دستاوردہاں
انقلاان
اسلامی ایراا

İslam İnkılabının əkinçilik sahəsindəki bəzi uğurları

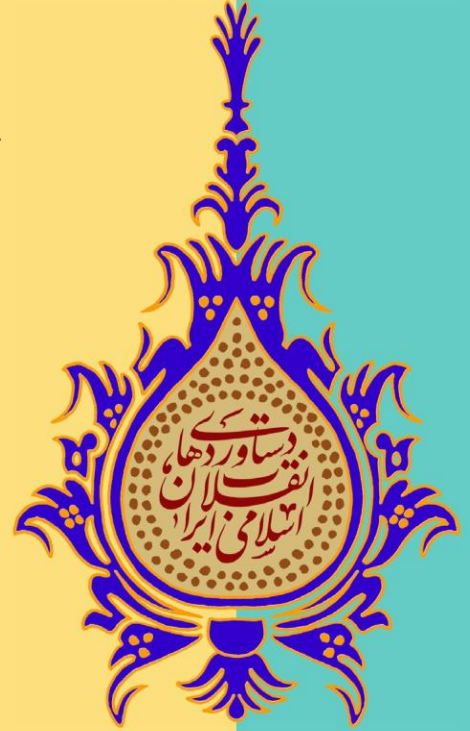
Bugün ölkənin kənd təsərrüfatı məhsullarına olan tələbatının 90% -ə qədəri və buğda, düyü və arpanın strateji olaraq istehsalı ölkə daxili imkanlar hesabına təmin olunur. Buğda sahəsində müvafiq investisiyalarla istehsalı İslam İnkılabından əvvələ nisbətən üç dəfə artaraq 13 milyon tona bərabərdir. Ölkədəki ikinci ən strateji və ən çox istehlak olunan məhsul (buğdadan sonra) olan düyü istehsalı, İslam İnkılabından əvvələ nisbətən% 52 böyüdü və bu da idxalını əhəmiyyətli dərəcədə azaltdı. İnkılabdan sonrakı illərdə, İran əhalisinin ikiqat artmasına və adambaşına düşən istehlakın artmasına baxmayaraq, ölkənin heyvandarlıq və qida tədarükü ilə özünü təmin etməsi ilə qırmızı ət, toyuq, yumurta və süd kimi məhsulların idxalı demək olar ki dayandırıldı.

Hazırda sitrus meyvələri, nar, kivi, manqo, xurma, fıstıq, zəfəran, kişmiş və şaftalı, nektarin, ərik və alma kimi meyvələr və müxtəlif tərəvəzlər İrandan müxtəlif ölkələrə ixrac olunur. İran dünyada püstə, zəfəran və nar kimi məhsulların ilk istehsalçısıdır.

Meşə və otlaq sahələrində meşələrin salınması və meşələrin bərpası səviyyəsi İslam İnqilabından əvvələ nisbətən iki dəfə artmışdır. Hal-hazırda İran İslam Respublikası, imkanların vaxtında verilməsi, zəmanətli satınalmalar, quraqlıq qurbanlarının qorunması və əkinçilik və heyvandarlıq məhsulları üçün sığortanın genişləndirilməsi kimi dəstəkləyici siyasətlər qəbul edərək kənd təsərrüfatı istehsalçılarını mümkün qədər dəstəkləməyə çalışır. Mövcud statistik məlumatlar 1978-ci ildə ölkədə 5 milyon 600 min ton buğda istehsalı olduğunu göstərir. İnqilabdan əvvəlki illərdə buğda idxalının miqdarı bir milyon 140 min tondan çox oldu. Buğda özünü təminatmə planının icrası ilə İran 14,5 milyon ton istehsal edib və fermerlərin bu əsas məhsulla özünü təmin etmək ehtiyacından əlavə 11,2 milyon ton buğda hasil edib. Bu isə xaricə asılılığı tam aradan qaldırmaqla, fərqli ölkələrə bir neçə milyon ton buğda məhsulu ixracına imkan yaradıb.

İranda inqilabın qələbəsindən sonrakı 30 ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının həcmi təxminən 19,5 faiz artmışdır. Dünya Qida və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı (FAO), İran İnqilabından sonrakı illərdə kənd təsərrüfatının vəziyyətinə dair bir hesabatında, 1978-ci ildə İran kənd təsərrüfatı məhsullarının təxminən 100 çeşidinin ümumi istehsalının 28 milyon 800 mindən çox olduğunu bildirdi. 2007-ci ilin sonunda buğda istehsalının 84 milyon 104 min tondan çox olduğu açıqlandı. Bu da 55 milvon tondan çox artım deməkdir.

دستاوردہا
انقلابی ایران
اسلامی ایران

İslam İnkilabından sonra əkinçilik sektorunda dəyişikliklər

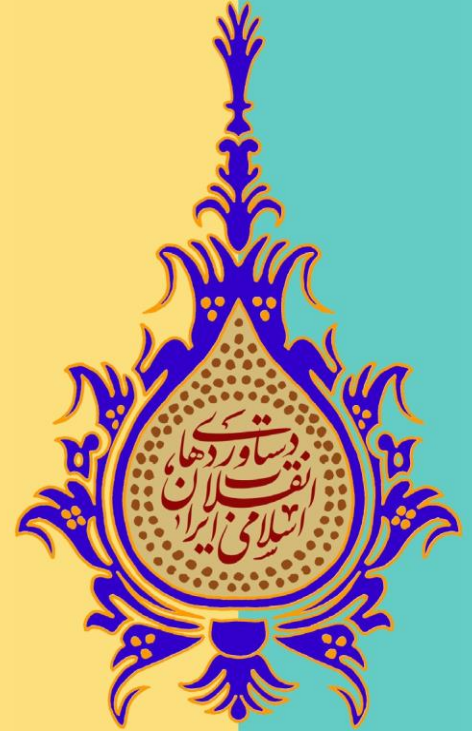
Aqrar sektorla əlaqəli sənayelər inkişaf etdi ki, ölkənin kənd təsərrüfatı məhsullarının emal gücü 1978-ci ildə təxminən 33 milyon tona, Dördüncü Planın sonunda isə 42 milyon tona çatdı.

Kəndin inkişafı fəaliyyətləri sahəsində ölkənin kənd əhalisi elektrik enerjisinin 97% -dən çoxuna sahibdir və bir neçə min elektrik təchizatı təmin edilmişdir. İnkilabın qələbəsindən əvvəl ölkədə yalnız 2360 kənddə elektrik enerjisi var idi.

Kənd əhalisi 1976-cı ildə yüzdə 21-dən yüzdə 81-dən çoxu içməli suya sahibdir. 1976-cı ildə kənd yollarının uzunluğu təxminən 26.000 kilometr torpaq yol idi, indi 100.000 kilometrə çatdı, bunun 56 faizi asfalt, qalanları torpaq yollardır.

Kəndlilərin savadsızlıq səviyyəsi, İslam İnkilabının qələbəsinə qədər təxminən 30% -dən 2016-cı ildə 75% -dən çox artmışdır. Beynəlxalq təşkilatlara görə, ölkə kəndliləri inkilabın qələbəsindən sonra ilkin səhiyyə xidmətlərinə çatma səviyyəsini yüzdə 90-dan çox artır.

İnkilabdan əvvəl kənd təsərrüfatı istehsalı həddi 25 milyon ton idi. İndi 100 milyon ton sərhədi keçdi və ölkəni ərzaq məhsulları ilə təmin etməklə yanaşı, artıq xarici ölkələrdən də asılı deyilik.

İslam Respublikasının nailiyyətləri, düşmənin planlarının puç olmaq səbəbidir

Düşmən cəmiyyətdəki ümitsizlik ruhunu əsməyə çalışır! İran geridə qalmış bir ölkədir?

Kiberməkanda yayımlanan şantajlara baxmayaraq, ölkəmiz hər zaman irəliləyir;
İslam Respublikası bu günə qədər hansı nailiyyətlər qazandı?

Tibb sahəsi

- İran İslam Respublikası sonsuzluq müalicəsində dünyanın ilk 3 ölkəsindən biridir.
- İran İslam Respublikası Xüsusi xəstəlik dərmanları istehsal edən ilk 10 şirkətdən biridir. Genetika və embrion sahəsində dünyanın ilk 5 ölkəsindən biri, ən yaxşı 4 ölkədən biridir.
- İran İslam Respublikası dünya ortopediya, estetik cərrahiyyə, orqan nəqli sahəsində ən inkişaf etmiş ölkələrdən biridir.
- İran İslam Respublikası ölkənin şəhərlərində və ən ucqar yerlərində minlərlə təchiz olunmuş tibb mərkəzinin inşasına nail olmuşdur.

Hərb sahəsi

- Dünyanın ən güclü hərbi ölkələrindən biri
- 7 güclü raket ölkəsinin bir hissəsi
- Sualtı qayıq istehsal edən 5- ci və sualtı torpedolar istehsal edən ikinci ölkə
- Qanadlı və ballistik raketlərin istehsalı
- Hər növ yerli inkişaf etmiş pilotsuz təyyarələrin istehsalı
- Hər növ yerli döyüş gəmilərinin, tankların və helikopterlərin inşası

Universitet sahəsi

- Universitetlərin və tələbələrin sayının on dəfədən çox artması
- İran universitetləri dünyadakı 100 məşhur universitetləri sırasındadır
- 20-35 yaş arası gənclərin 75 %-dən çoxunun akademik təhsilə malik olması

- “Dünya Robot Yarışması”nda birinci-beşinci yerləri tutması
- Tələbə elmi olimpiadalarının ən yüksək pillələrində qərarlaşması
- Dünyanın sürətli elmi böyümə sahəsində ilk ölkəsi (Cənab Ruhani hökumətindən əvvəl)
- Elmi istehsalat və məqalə yazılması sahəsində dünyada birinci yer (cənab Ruhani hökumətindən əvvəl)
- Yerli nüvə bilikləri olan dünyanın 8 ölkəsindən biri (cənab Ruhani hökumətindən əvvəl)
- Nanotexnologiya sahəsində dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrindən biri
- Dünyanın peyk və kosmik gəmi istehsal edən 10 ölkəsindən biri
- Dünyanın yerli texnologiya ilə 3 nüvəli smartfonlar istehsal edən 10 ölkəsindən biri
- Beton və torpaq bəndləri və elektrik stansiyası qurğuları inşa edən dünyanın ilk 8 ölkəsindən biri

Kənd təsərrüfatı

- Zəfəran, püstə, qoz, xurma, alma, sitrus meyvələri, şaftalı, ərik, xiyar, qarpız istehsalında dünyada birinci ilə yeddinci pillələrdə qərarlaşıb. Ölkə bu qırx il ərzində bəzi illərdə buğda ilə özünü tam təmin edib.

İstehsalat

- Yüzlərlə hektar istixana və mexaniki təsərrüfatlar yaradılıb
- Asiyada taxıl istehsalında birinci yerdədir
- Çiçək istehsalında birinci yeri tutur
- Dərman bitkiləri və ənənəvi tibbin istehsalı və yayılması sahəsində dünyada 7-ci sıradadır
- Yüz minlərlə hektar istixana və mexanikləşdirilmiş təsərrüfatlar Asiyada taxıl istehsalında birinci yeri tutur

Məişət

- Ölkənin 90%-ni əhatə edən minlərlə kilometr dağlıq, kənd yollarının tikintisi
- Ölkənin 95% -dən çoxunu elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi
- Ölkənin 80% -ni qazla təmin edilməsi
- Ölkənin 90% -dən çoxunda telefon və mobil rabitə əhatə dairəsinin yaradılması
- Ölkənin 80% -dən çoxunda İnternet əhatə dairəsinin yaradılması
- Strateji Xarici Əlaqələr Şurasına görə bölgədəki ən təsirli gücə çevirilməsi

İdman

- Güləş üzrə dünyada birinci ilə üçüncü sırada yer alır
- 3 olimpiadada dünyanın ən güclü ağır atletləri iranlılar idi
- Taekvondo üzrə dünyanın ən güclü 5 ölkəsindən biridir
- Futzal üzrə dünyanın ən güclü 5 ölkəsindən biridir
- Asiyada çimərlik futzalılı üzrə beşincidir
- Asiya futbol üzrə birinci yerdədir
- Çin və Yaponiyaya rəğmən basketbol üzrə Asiyada 1-ci sıradadır
- Cüdo və karate üzrə dünyanın ən güclüləri arasındadır
- Dünyanın ən yaxşı şahmatçıları iranlılardır

Həmçinin, müxtəlif sahələrdə bir çox başqa nailiyyətlər...

Bütün bu inkişaf 8 ildir müharibə apardığımız zaman baş verdi. Əvvəldən bu günə qədər tarixin ən ağır elmi, iqtisadi və hərbi sanksiyalarına məruz qalmışıq. Bir çox terrorçu, casusluq və dağıdıcı qrupları geridə qoymuşuq. Tarixdə bizə qarşı aparılan ən çox və ən şiddətli media təbliğatına məruz qalmışıq. Neft satışlarımız Şah dövrünə nisbətən 6 milyon bareldən təqribən 2 milyon barelə qədər azaldı. Ölkə əhalisinin sayı 30 milyondan 80 milyon nəfərə yüksəldi. Buna görə də xərclər də çoxaldı. Eyni zamanda, tətbiq olunan müharibə və sanksiyaların başlanması, iqtisadi blokada kimi bəzi hallar da, bu baxımdan ən vacib maneələrdirlər. İraqın İrana qarşı başlatdığı və səkkiz il davam edən müharibə, İran üçün 70 ilə bərabər zərərə 1000 milyard dollara başa gəldi. İslam İnkılabının qələbəsi ilə neft qiyməti 13 dollardan 40 dollara yüksəlmişdi. Bir neçə il sonra neftin bir bareli 8 dollar düşdü və on ildən çox müddətdə bir barelin qiyməti 18 dolları keçmədi. İnkılabdan sonra bir barel neft çıxarmağa ən azı 6 dollar xərclənəcəkdi. Əlbəttə ki, bu rəqəmlər son otuz ildə dünya neft bazarındakı qiymətlərdəki eniş-qalxışlar səbəbindən çox dəyişib.

İrannın neftə bağılı iqtisadiyyatını tamamilə dəyişə bildi. Bu səbəbdən, İslam İnkılabının neft ixracatını qeyri-neftlə əvəz etmə meyli, eləcə də asılı iqtisadiyyat əvəzinə iqtisadi müqavimət seçimi, inkılabdan əvvəl təxminən yarım milyard dollar qeyri-neft ixracatının təqribən ildə 5 milyard dollar çatmasına səbəb oldu. Ümumiyyətlə deyə bilərik ki, İslam İnkılabının nailiyyətləri saysız-hesabsızdır. Eyni zamanda, İslam İnkılabının daxili və xarici çağırışları həmişə inkılabın ideallarına və nailiyyətlərinə zidd olan problemlərlə üzləşmişdir. Heç kim zəif tərəflərini və problemləri inkar etmir. Ancaq heç bir ölkə, bütün bu müharibələr, sanksiyalar, yumşaq və sərt təhdidlərlə qırx il ərzində bu müstəqilliyə və müxtəlif ölçülərdə irəliləməyə nail ola bilməzdi. İslam İnkılabının nailiyyətlərinin müzakirəsini İmam Xomeyninin bir sözü ilə bitiririk: “Hörmətli İran milləti! Dünyanın sizə qarşı olduğu halda, şərəfli cavanlarınızın qanının müqabilində qazandığınız neməti ən əziz şeylər kimi qiymətləndirməyinizi, uca Allahın böyük bir neməti və əmanəti olaraq onu qorumağınızı tövsiyə edirəm. Bu yolda çalışın və qarşınıza çıxan problemlərdən qorxmayın ki, Allah sizə zəfər versin və ayaqlarınızı sabit etsin.”

İran İslam İnkılabının Nailiyyətləri

